

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 232. sz. 1943. október 14 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A BADOGLIO-KORMÁNY HADAT ÜZENT NÉMETORSZÁGNAK

„Németország és Olaszország szerda délután 3 órától kezdve hadiállapotban van” — közölte kiáltványában Badoglio tábornagy — „Anglia, az Egyesült Államok és Oroszország velük együtt harcoló hadviselő félnek ismerték el Olaszországot” — Berlin szerint Badoglio intézkedésének gyakorlati kihatása jelentéktelen

Partraszálltak az első angol csapatok az Azori-szigeteken — Portugália semleges marad a szárazföldön — Hull Anglián át indul Moszkva felé — Újabb offenzíva a keleti fronton, a német csapatok a szovjet támadásokat meghegyesítették — Az olasz hadszíntéren Nápolytól északra befejeződött mindkét fél felvonulása

A szeptemberben Olaszországban bekövetkezett fordulat újabb meglepetést hozott. A Badoglio kormány tegnap hadat üzent Németországnak. Azon az úton, amelyen a Badoglio-kormány elindult a fegyverletétel felé, most teljes végkifejletéhez jutott elfordulásával az Olaszország által eddig követett iránytól. Németország és a Badoglio uralma alá tartozó Olaszország között szerda délután 3 órától kezdve hadiállapot van. Ugyanakkor Olaszország eddigi ellenfelei: Anglia, az Egyesült Államok és Szovjet-Oroszország velük együtt harcoló hadviselő félnek ismerték el Olaszországot.

Természetesen Mussolini kormánya viszont változatlanul a német szövetség mellett tart ki. A hadüzenettel kapcsolatban illetékes német helyen már történt állásfoglalás. Kijelentették német részről, hogy a Badoglio-kormány hadüzenetének gyakorlati kihatása jelentéktelen. Feltűnőnek tartják Berlinben azt a tényt, hogy a Badoglio-kormányt Szovjet-Oroszország is elismerte, amiben annak jelét látják, hogy a szovjet befolyás tovább terjed.

AZ ANGOL-PORTUGÁL EGYEZMÉNY

A mostani világháború mindig újabb és újabb, eddig példa nélkül álló helyzeteket teremt. Így kell vennünk azt a szituációt, ami Portugália esetében is kialakult, amire szintén alig van példa a világtörténelemben. Portugália semleges magatartását tanúsított eddig és most a lisszaboni kormány hozzájárulásával angol csapatok szállnak partra a portugál tulajdonú képező Azori szigeteken és ugyanekkor ezeknek a szigeteknek a támaszpontjait átengedi a portugál kormány az angolszász hadviselésnek, Angliának és az Egyesült Államoknak.

Ugyanekkor — ha igazak a hírek — Salazar portugál mi-

niszterelnök kijelentette, hogy Portugália el van szánva arra, hogy megőrizze semlegességét a szárazföldön. Tehát Portugália a szárazföldön semleges, ugyanekkor a tengeren az egyik hadviselő félnek nyújt segítséget.

Megemlítendő, hogy a múlt évben, mint emlékeztet, japán csapatok szálltak meg Timor szigetnek portugál gyarmatot képező részét és ebből kifolyólag még csak diplomáciai szakításra sem került sor Japán és Portugália között.

Portugália helyzetének különlegességét még növeli az is, hogy a mostani portugál-angol egyezmény 500 éves barátsági szerződésen alapszik, legalább is erre hivatkoztak az egyezményt bejelentő beszédében Churchill brit miniszterelnök. Ez a csekély fél ezredéves barátsági szerződés első pontjában így hangzik: „A szerződő feleknek, mint hű és igaz barátoknak a jövőben ugyanazok a barátai és ugyanazok az ellenségei lesznek, egymást kölcsönösen segítik és támogatják vizen és szárazföldön. Így legyen ez a jelenben és következő nemzedékek életében is.”

Ötven év távlatából lett újra aktuális ez a szerződés és a brit diplomaták erre hivatkoztak, mikor az Azori szigeti támaszpontokat kérték.

A PORTUGÁL KORMÁNY- NYILATKOZAT

A portugál kormány kedden délután közzétette a nyilatkozatnak a szövegét, amelyet az angol kormány a portugál kormánnyal egyetértésben az alsóházban tett. A portugál kormány szükségesnek látja, hogy ehhez a nyilatkozathoz, mondja továbbá a hivatalos közlemény, a következőket jegyezze meg: „Noha a kormány óhajta és becsületese elhatározása volt a semlegesség megővése, a kor-

mány ezt a semlegességet ügyei intézésében feltételesnek tekintette és az angol-porugál szövetség esetleges életbeléptetésétől függőnek. A portugál kormány, amely az első pillanattól kezdve megőrizte a Spanyolországgal kötött megnemtámadási egyezményből és pótkiegészítőkből adandó kötelezettségeket, amely külpolitikája elhatározásaihoz tartoznak megállapíthatta, hogy ezen a ponton a brit kormány nemcsak figyelembe vette, hanem rokonszenvvel vette a portugál politikát. Miként a brit miniszterelnök nagyon helyesen kijelentette, hogy a most megtörtént engedmény a fennálló barátság bizonyítéka és a jövőendő szorosabb viszony garanciája.”

SPANYOLORSZÁG ÁLLÁS- PONTJA

látba esik a portugál eset fejleményeivel kapcsolatban. Egyelőre bonyodalmak nem fenyegetnek. Franco tábornok spanyol államfő kijelentette, hogy a brit-portugál egyezmény megkötése után is fenntartja éber semlegességét. Hoare madridi brit nagykövét állítólag értésére adta a spanyol kormánynak, hogy a brit-portugál egyezmény semmiképpen sem korlátozza vagy veszélyezteti a Spanyolország és Portugália között fennálló megnemtámadási egyezményt.

AZ USA ELISMERTE AZ AZORI EGYEZMÉNYT

A portugál külügyminisztérium keddi jelentése szerint a régi angol-portugál szövetség szellemében megkötött azori egyezmény könnyítésére vonatkozólag Churchill kijelentéseit és intézkedéseit az Egyesült Államok kormánya tudomásul vette és helyben hagyta.

MÁR ÉLETBE IS LÉPETT

az angol-portugál egyezmény —

jelentik Lisszabonból, sőt már az első angol csapatok partraszálltak az Azori szigeteken. Kiderült, hogy az egyezmény tárgyalásai Lisszabonban folytak. Az Egyesült Államok kormányát Állandó tájékoztatták és tájékoztatták a tárgyalásokról. Az egyesült nemzetek más kormányait is tájékoztatták. A Nagybritanniának nyújtott ideiglenes kedvezmény igénybevétele nem érinti Portugália szuverén jogait és semlegességét és nem érinti sem a portugál-spanyol, sem a brit-spanyol viszonyokat sem. Úgy vélik, hogy a portugál kormány tájékoztatta a spanyol kormányt az egyezményről a spanyol-portugál egyezmény feltételeinek megfelelően. Bár nem hozták nyilvánosságra a brit erőknél az Azori szigeteken nyújtott könnyítések részleteit, mégis tudni vélik, hogy ezek a légi, és tengeri kikötők használatára vonatkoznak. A kikötőkre vonatkozó könnyítések az Egyesült Államok hajókaravánjainak is rendelkezésére állnak.

NÉMET ÁLLÁSPONT

Dr Siegfried Horn, a Német TI diplomáciai tudósítója azt írja, hogy a Churchill által bejelentett angol-portugál megállapodás légi és tengerészeti támaszpontok átengedéséről az Azori szigeteken, itteni politikai körökben nem keltett meglepetést. Ott ugyanis észlelhető volt angol és amerikai ügynökök fokozott tevékenysége. Lisszabonban és Oportóban is az utóbbi napokban egyre több hír szólt a küszöbön álló angol-amerikai akcióról a portugál szigetesport ellen.

A Wilhelmstrassen a külföldi sajtó értekezletén illetékes német részről ehhez a kérdéshez szintén olyan módon foglaltak állást, hogy abból következtetni lehet, hogy — tájékoztatás szerint — a most időszerűvé

vált problémának politikai és katonai hátsó okai vannak. Ha a Wilhelmstrassen most eltekintene a megállapodáshoz való állásfoglalástól, az nyilván azért történik, mert kelégitő tájékoztatásokat várnak elsősorban Lisszabonból.

ANGOL NYOMÁS PORTUGÁ- LIÁRA

Mint a Német TI jelenti, lisszaboni politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a brit nagykövét, valamint több más alkalmazottként Lisszabonban tartózkodó angol személyiség, így elsősorban Sir Samuel Hoare már hónapok óta rendszeresen és nyomatékosan arra kérték Salazar miniszterelnököt, hogy teljesítse azokat a brit kívánságokat, amelyek az Azori-szigeteken támaszpontok nyújtására irányulnak. Az utóbbi időben brit részről egyre több előzéstettek arra, hogy Churchill el van szánva, hogy követelést minden körülmények között valóra váltja és hogy célja elérése érdekében még nem riadna vissza egy portugál rendszertörési eszköztől sem. Salazar végül is a bontakozó belpolitikai vihar felhők nyomására engedett a brit követelésnek.

A Német TI lisszaboni jelentése szerint az Azori szigeteken levő támaszpontoknak az angolok részére való rendelkezésre

FONTOS TUDNIVALÓK

Rendelés a pipereszappan-kiosztásra. (3.)

Gazdakönyvvel nem rendelkező magánosok, intézmények részére hízalási célra vásárlási engedély kiadása. (7.)

TOKES FOTO
FÉNYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

Az asszonyok makacs bérekedésénél a régóta bevált tisztán termeszete „FERENC JOZSEF” keserűvel — reggel éhgyomorral egy pohárral bevéve — különösen ajánlott, mert hashajtó hatásában feltétlenül megbízható és rendkívül enyhe. Készítette mag orvosát!

bocsátása a portugál közönség re teljesen váratlanul hatott. Elismerik ugyan, hogy a miniszterelnöknek ismét sikerült Portugáliát a háborún kívül tartani, de azt az árat, amelyet annak fejében fizetni kell, nagyon súlyosnak tartják éppen azért, mert ezzel közelebb jött annak a lehetősége, hogy belebonyolódna a háborúba. (MTI)

A KELETI ARCVRONALON

A súlypont már csak részben volt Zaporozszenél, részben Kiev, Gomel és Szmolenszk térségébe tolódott el. Kievnél a németek az orosz támadásokat az oroszokra nézve súlyos vereségekkel visszaverték, a gomei térségben pedig a németek ellentámadásba mentek át, amely számukra elvesztett területek visszaszerzésével járt — jelenti Berlin. Német katonai körök véleménye szerint újabb nagyarányú offenzíva alakult ki, amely eddig az arcvonalon egyik szakaszán sem ismerhető még fel teljesen.

Mint NST híradás elmondja, a Szmolenszk—mínszki gépkocsit és Gomel között továbbfolytak a német elszakadó mozgulatok. A német csapatok visszavétele rendkívül lassú ütemben megy végbe s ezt az ütemet nem az ellenség diktilja, hanem a szívesen harcoló német utóvéddek. Ezt az elszakadó mozgulatot, amelynek célja új és az eddigénél jóval rövidebb föllenállási vonal berendezése, német részről már régen elhatározták s azzal is számoltak kezdetől fogva, hogy a harcét a visszavétel után Gomel város közvetlen szomszédságába tevődik át.

A dnyepri arcvonalon ezidőszáig heves német ellentámadások folytak a Pripjet torkolatának vidékén berendezett orosz hídfőállás ellen. Az ellentámadások észak és északnyugat felől jönnek s ugyanakkor az ellenség meglehetősen erős nyomást fejt ki ebből a hídfőállásból dél felé, Kiev irányában. Az előnyomuló szovjet erők elkecseregett harcban állanak a német részről bevetett tartalékkal. A Dnyepri nyugati partján berendezett többi kisebb ellenséges fészek továbbra is német ellenőrzés alatt áll. A kremenicsugi hídfőt az ellenség minden igyekezete ellenére sem tudta kibővíteni.

AZ OLASZ HARCTEREN

A német vezérkar szerdán mindkét oldalon megelégnék tűzérési harcokról számolt be. A felvonulás a Nápolytól északra eső hadszíntéren mindkét fél részéről nagyjában befejeződött. Az angolok és amerikaiak még mindig csapatokat tesznek partra, másik meg várható újabb támadásukra.

AZ OROSZ-JAPAN KÉRDES

Amerikai szemszögből újra és újra visszatér. Roosevelt elnök a szenátus zárt ülésén tett nyilatkozatokra válaszolva kedden kijelentette, nem az az érzése, hogy az Egyesült Államok Oroszországtól kérhetnék azt, hogy szálljon háborúba Japánnal.

Roosevelt nyilatkozata különösen Zedge szenátor azon kijelentésére volt válasz, hogy egymillió amerikai életét menthetnék meg a szibériai támaszpontok felhasználásával.

A külföldi köröket volt szenátoroknak a szövetségesekkel szemben gyakorolt bírálatokra válaszulva Roosevelt kijelentette, nem hiszi, hogy a szövetségesek mélyen sértve éreznék magukat ezek miatt a bírálatok miatt.

Ha Oroszország megengedné a

szövetségeseknek mondotta ezután Roosevelt —, hogy felhasználják a szibériai támaszpontokat Japán ellen, akkor Japán talán éppen abban a pillanatban támadná meg, amikor a szövetségesek döntő csapást akarnának mérni Németországra.

A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET valóban rövidesen megkezdődik. Washingtonban annak a jelentésnek alapján, amely szerint Eden külügyminiszter már elutazott

Jelentések a Badoglio-kormány hadüzenetéről

Lisszabon, október 13. Az angol rádió jelentése szerint a Badoglio-kormány hadat üzent Németországnak.

Az algéri rádió közlése szerint Badoglio tábornagy, olasz miniszterelnök kiáltványban közölte, hogy Németország és Olaszország ma, szerda délután 3 órától kezdve hadiállapotban van. Válassza el együttműködni a baráti Egyesült Államokkal, Nagy-Britanniával és Oroszországgal s más szövetséges nemzetekkel.

Lisszabon, okt. 13. (MTI.) Miután Badoglio tábornagy bejelentette, hogy Olaszország hadat üzent Németországnak, Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Oroszország velük együtt harcoló hadviselő félnek ismerte el Olaszországot.

London, október 13. Law államminiszter az angol alsóházban több kérdésre válaszolva többek között ezeket mondotta: Az olasz kormány hadat üzent Németországnak. Legjobb kifejezés a két ország közötti viszonyra a

Német állásfoglalás a hadüzenettel kapcsolatban

Berlin, okt. 13. Illetékes német helyről tájékoztatásul közlik: A Badoglio-kormány a brit hírszolgálati iroda szerint Németországnak hadat üzent. A forrás szerint hivatalos nyilatkozatot adtak át a mai nap folyamán a madridi német nagykövetségnek. Ennek az intézkedésnek gyakorlati kihatása jelen tétlen. A valóságban már hetek óta olyan elemek, amelyek az angol-amerikai szolgálatban leledzenek, harcolnak az olaszországi német csapatok ellen. Gyakorlatilag a helyzetben semmiféle változás nem állt be, legfeljebb az, hogy Badoglio és

Moszkvába, az értekezlet közeli megkezdését várják.

HULL

északamerikai külügyminiszter néhány nappal ezelőtt Moszkvába menet repülőgépen Natalba érkezett. Erkezésekor Aranha brazil külügyminiszter és Jefferson Caffern riodejaneiri amerikai nagykövet üdvözölte.

Hull külügyminiszter folytatta útját Anglia felé.

„cobelligerance”, vagyis az együttes hadviselés állapota, ami semmiképpen sem érinti a fegyverszüneti feltételeket.

Az egyik képviselő azt kérdezte, vajon Olaszország részese-e előnyben, amiért korábbi szövetségese ellen fordult?

Law erre azt válaszolta, véleménye szerint Olaszország már kezd is élvezni ennek gyümölcsseit.

Az egyik liberális képviselő azt javasolta, kérjék ki a kormánytól Ambrosio és Rotta tábornokokat, mint háborús bűnösöket, Law azt válaszolta, hogy ismeri a két tábornok ellen emelt vádakat, Vizsgálat folyik és ha a vádak alaposak, a megfelelő lépéseket megteszi.

Megjegyezte még Law, hogy német lap úgy írt Rottáról, mint akit a jugoszláv kormány a háborús bűnösök listájára tett. A jugoszláv kormány azonban hivatalosan nem közölte ezt a körülményt az angol kormánnyal.

emberei most a brit részről kiadott új okmány szerint is alávetették magukat az angol követeléseknek. Érdekesnek Berlinben legfeljebb azt a tényrt tartják, hogy a Badoglio-csoport, mint úgynevezett hadviselő társhatalmat nemcsak Anglia és az Egyesült Államok, hanem Szovjetország is elismerte. Ez hivatalos okmány szerű bizonyítéka annak, hogy Szovjetország befolyása nemcsak a saját érdeköveztére, hanem egyéb érdeköveztet érintő kérdésekre is kiterjed. (MTI)

„Az olasz királynak nem szabad Etiopia császára és Albánia királya címet viselni”

Amsterdam, október 13. (Német Távirati Iroda.) Law államminiszter szerdán az alsóházban közölte, Badoglio tábornagnak tudomására hozták, hogy az olasz királynak nem szabad az Etiopia császára és az Albánia királya címet viselni — jelenti az angol hírszolgálati iroda.

Partraszálltak az első angol csapatok az Azori-szigeteken

London, okt. 13. A szerdára virradó éjszaka hivatalosan közölték Londonban, hogy az Azori csoporthoz tartozó Terceira szigetén már partra is szálltak az első angol csapatok. Hogy mekkora kötelékekről van szó, arról semmit sem közölnek. (NST)

Német állásfoglalás az Azori-szigetekkel kapcsolatban

Berlin, október 13. A Wilhelmstrasse állásfoglalása az Azori szigetekkel kapcsolatban események dolgában a következőképpen körvonalazható:

Az az intézkedés, amelyet Churchill „megállapodásnak” mondott, a portugál kormányhoz intézett ultimátum szerű brit nyomasztás alatt jött létre. A portugál kormány a zsaroló fenyegetések hatása alatt, nyilván nem látott módot arra, hogy a nyomásnak ellenálljon. Ha Churchill az 1373-ból való szerződésre hivatkozik, akkor ez átlátszó hírvérési fogás, mert ez a szerződés nem érinti a semlegesség kérdését, hanem gyarmatügyi védelmi egyezménynek tekinthető, amelyen az idő

állandóan túlhaladt és amelyet folyton foltoztak, hogy Angliának lehetővé váljék a portugál gyarmatbirtok kézrekerítése. A most létrejött egyezmény további létszeme azoknak a szövegezeteknek hosszú sorában, melyeket Anglia Portugáliával szemben elkövetett. Berlini meggyőződés szerint Churchillnek Portugália elleni vállalkozásában olyanirányú kísérletéről van szó, hogy a portugál semlegességet elvében támadja s torpedózza meg. A kísérlet további célja, hogy röviddel a moszkvai külügyminiszter értekezlet előtt pompázó siker könyveljenek el, továbbá az a törekvés, hogy az újáledet német bűvárhajó tevékenység kihatásait

esőkkentse. A brit eljárás a legjobb példája annak a kiméretlenségnek és lelkiismeretlenségnek, amelyet az angolok barátokkal a szövetségesekkel szemben tanúsítanak. Valamennyi tisztaban kell lenni azzal, hogy a Portugália ellen új fellépés Timor szigetén is a portugál főhatóságot angol esá-

Az USA is igénybeveszi az Azori-szigete et

Washington, október 13. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Roosevelt elnök a brit-portugál egyezmény aláírásával kapcsolatban rövid nyilatkozatot tett, amelyben leszögezte, hogy a Terceira szigetén átengedett portugál támpontot az Egyesült Államok is használni fogják.

A többi szövetséges állam viszont csak olyan esetekben használhatja ezt a támaszpontot, mikor a rendkívüli körülmények szükségessé teszik.

Roosevelt végül kijelentette, hogy Terceira szigetének angol-szász támpontként való felhasználását Churchill és ő határozták el a washingtoni tanácskozások során.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Dnyepertől az ellenség kedden naphosszat nagy erővel támadt a zaporozsjei hidak és a Kievtől délre fekvő szakaszon elfoglalt állásainkat. Súlyos harcokban visszavertük a támadásokat és közben 137 páncélos löttünk szét, a helyi betöréseket elrezteltük.

A Pripjet torkolatánál Gomeltől délre német páncélos csapatok és gránátosok lendület ellenátdással több helységet foglaltak vissza, amelyek az előző napokban mentek veszendőbe.

Gomeltől északra és Szmolenszktől nyugatra a szovjet összefogott erőkkel újabb áttörési kísérleteket hajtott végre. Csapatunk elkeseredett küzdelemben ismét teljes elhárítási sikert aratott ezen a szakaszon. A keleti arcvonal többi szakaszáról, különösen az Azovi ten-

pattestek értették meg a brit kormánynak a kis népekkel szemben követett erőszakolási politikáját példázta. A birodalmi kormány számára a dolgoknak ez a legújabb alakulása nem meglepetés. Megbízható értesülések szerint csakis angol ultimátum szerű követelések érték el az Azori szigetecsoport feláldozását.

gertől északra és Velikie Lukiától délnyugatra eső szakaszról élénk helyi harc eseményeket jelentenek. Október 11-én és 12-én a német vadászok és a légvédelmi ütegek a keleti arcvonalon 142 szovjet repülőgépet lőttek le. Német részről hat repülőgép hiányzik.

A délolaszországi arcvonalon kedden mindkét részről lényegesen erősödött a tűzérési tevékenység. A brit északamerikai erőknek a Voltorno völgyében és a Dél-Appenineken végrehajtott helyi támadásait visszavertük és közben az ellenségnek nagy és véres veszteségeket okoztunk.

A Földközi tenger térségében a légi haderő jó eredménnyel bombázott az egyik szigeten egy ellenséges támaszpontot és hatalmas éjszakai támadást hajtott végre Ajaccio kikötője és repülőgép ellen. (MTI)

Legújabb jelentés a keleti arcvonalról

Berlin, október 13. Az Interim jelenti a keleti arcvonal harcairól: A keleti arcvonal középső szakaszán a szovjet Gomeltől és Szmolenszktől nyugatra elterülő térség húzóó egész területen számos lövészhadosztállal és jelentős páncélos bevetéssel erős támadást intézett a német vonalak ellen. Bár a szovjet számban és anyagban túlsúlyban volt a német védelem erői felett, itt sem sikerült a német vonalakat áttörnie, vagy akáresak behatolnia. A németek összes állásaikat itt megtartották. Atmeneti betöréseket azonnali visszacsapással kiküszöbölték, sőt helyenként a szovjet-orosz fontos kiindulási állásokat is elfoglalták. Egy szovjet páncé-

los dandár a német árkok előtt száz méternyire összeomlott a német ütegek megsemmisítő tüzeben. A Pripjet-torkolat területén a szovjet arcvonal egyik kiugró része ellen intézett német támadás további jelentékeny tért nyert kelet felé. Német páncélos erők ennek folyamán lendületes támadással több, a szovjet által szívesen védett helységet foglaltak el. Egy szovjet harci csoport, amelyet sikerült elvagnunk hátsó összeköttetéseitől, megsemmisítettünk. A keleti arcvonal északi szakaszáról jelentik, hogy a szovjet nagyobb erőkkel megpróbálta megszerezni a Néva keleti partját. A támadás összeomlott és az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. (MTI)

Átszervezték a középolaszországi német haderőt

London, okt. 13. Az Exchange Telegraph jelenti Alexander tábornok főhadiszállásáról, hogy a középolaszországi német haderőt teljesen átszervezték. Az angol-szászokkal szembenálló 16. német hadsereg Viettinghoff tábornok parancsnoksága alatt áll, ki Hitleről messzemenő teljhatalmat kapott.

A voltornói arcvonalon kedden elállott az esőzés és így valószínű, hogy már a legközelebbi órákban újból megindul a csata a folyón való átkelésért. Clark tábornok megszemlélte az amerikai és brit csapatokat, melyek elfoglalták állásaikat a Voltorno déli partján. A tábornok egy magas-

latról áttekintette a túlsó partot és kijelentette, hogy az egész világon nincsen olyan nyugodt hely mint amelyen egy harctér a csata megkezdése előtt.

ISZAP ÉS VIZ AKADÁLYOZTA A SZÖVETSÉGESEK DÉL-OLASZORSZÁGI HADMŰVELETEIT

Lisszabon, október 13. A kairói iroda jelentése szerint Canuától északkeletre nagy csata folyik. A voltornói arcvonalon a szövetséges csapatok mély iszapban és vízben gázolnak. A németek erőitéseket kaptak s úgy látszik, hogy Kesseling tartja a Voltorno vonalát. (MTI)

Graziani Hitler főhadiszállásán

Berlin, október 13. (NTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik: Graziani tábornagy, olasz

hadügyminiszter megbeszélések céljából a Führer főhadiszállásán tartózkodott. (MTI)

A yorki érsek beszámolt moszkvai útjáról

Bern, okt. 13. (NTI) Mint a Nationalzeitung Londonból jelenti, a yorki érsek sajtóértekezleten beszámolt moszkvai útjáról. Többek között közölte, hogy az egyház kisajátítása a Szovjetunióban továbbra is megmaradt. A templomi épületek továbbra is az állam tulajdonai. Az egyház fenntartásához az állam nem járul hozzá,

erről az egyes községek gondoskodnak önkéntes adományokkal, a kolostorokat néhány kivétellel megszüntették. Csak a püspökök kerülnek vissza, a szerzetesek közül, a pópák nem s az utóbbiak nőülhetnek. A lelkészek nagyrésze idősebb emberek, de látott fiatal lelkészeket is, noha közülök a legaktívabbak, mint gerilla harcosok működnek. Az érsek közölte még, hogy az iskolákban vallásoktatás nincs. (MTI)

Kormányzói kézirattal történik az országgyűlés összehívása

A minisztertanács elfogadta a költségvetést.

Budapest, október 13. A kormány tagjai kedden a szokásos heti minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanácsban Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter a kormány valamennyi tagjának jelenlétében teljes terjedelmében bemutatta és ismertette a magyar állam jövő évi költségvetését. A minisztertanács a költségvetést letárgyalta és elfogadta.

A költségvetés alkotmányos útján akkor ér el következő állomásra, amikor a parlament elé terjesztik. Május negyedikén tudvalevőleg kormányzói kézirattal napolták el az országgyűlést.

gy a parlament mostani összehívása is kormányzói kézirattal történik. Nem tudni, hogy a képviselőház mikor tartja első ülését de politikai körökben arra számítanak, hogy október második felében okvetlenül sor kerül rá.

A képviselőház első ülésén Kállay Miklós miniszterelnök jeleníti majd, hogy kormányzói kézirattal új ülésszak nyílt meg. — majd a pénzügyminiszter betervezi a minisztertanács által tegnap elfogadott költségvetést. A bizottságok tárcánként egy-egy napig foglalkoznak a költségvetéssel.

Csatay honvédelmi miniszter beszéde a leventeparancsnokokhoz

A Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnokban központi irányító tanfolyam kezdődött a járás leventeparancsnokok és leventekörparancsnokok számára, — mintegy ezer főnyi résztvevővel. A tanfolyam ünnepélyes megnyitását megjelent vitéz Beldi Alajos altábornagy, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője, valamint dr. Kokas Eszter egyetemi magántanár, a leventelányok országos vezetője.

Vitéz stanogorai Solymossy Császár vezérőrnagy, a leventék országos parancsnoka tartotta meg a tanfolyam alapvető előadását. Déliben 12 órakor a Sportcsarnokba érkezett csatái Csatay Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, aki a következő beszédet intézte az ifjúság nevelőjéhez:

— Örömmel üdvözlöm az ittlevőket abból az alkalomból hogy egybegyűltek a központi irányító tanfolyamra és abból az alkalomból is, hogy találkoznak a honvédelem országos vezetői s az ifjúság kiképzésének végrehajtói.

— Végelentén fontos a feladat, amire az urak egybegyűltek, — amire vállalkoztak. Szinte azt mondhatnám, hogy a mi néptünk jövője, annak biztosítása függ a leventeintézmény sikerétől, az ifjúság honvédelmi nevelésétől.

Azt kívánjuk a leventeintézménytől, hogy a fiatal generációt állítsák oda a kötelességteljesítéshez. Erre a munkára kérjük az urak segítségét és erre a munkára kérem az Isten áldását!

Szegeden titokzatos betörő megsemmisítette a gazdajárművek egy részét

Szeged, október 13. Különös betörés történt az éjszaka a szegedi közellátási hivatal Szent György utcai épületében. Az ismeretlen tettes a Dugonics-utca felőli részben az udvar felől hatolt be az épületbe, az egyik folyosóját abakát betörte, az így keletkezett résen bemászott a folyosóra, majd felment az emeletre és ott átkulcsossal kinyitotta azt a szobát, amelyben a gazdajárművek vannak. Amikor a betörést felfedezték, a gazdák beszovaltatási kötelességét nyilvántartó lajstromszobában a gazdajárműveket szét-

dúlva, szanaszét hányva találták. Tüzetesebb vizsgálat után megállapították, hogy a titokzatos látogató egy csomó kartotékot megsemmisített, úgyhogy az azon levő feljegyzések olvashatatlanná váltak.

A hivatal épületéből egyébként nem hiányzott semmi, érintetlen volt az élelmiszerek raktára is, nyilvánvaló tehát, hogy a különös éjszakai látogatásnak csak a lajstromok egy részének megsemmisítése volt a célja. A rendőrség megindította a nyomozást a titokzatos ügyben.

Üzenetek a frontról

Szirák István tizedes és Sipos István honvéd a T/603 tábori postaszámra üzenik hozzátartozóiknak, mindketten levelet várnak.

Fábián Sándor honvéd a Z/443 tábori postaszámra üzeni hozzátartozóinak és ismerőseinek, hogy semmi baja nincs, ne aggódjanak érte. Szerető üdvözlését, csókjait küldi.

Lakatos József törzsőrmester a P/939 tábori postaszámra üzeni feleségének és édesanyjának Debrecenbe, hogy levelei elmaradása miatt ne aggódjanak, lehet, hogy leveleit késve kapják, amint tud. dr. Hála Istennek egészséges és nagyon kéri, hogy ha a felesége rosszul érezné magát, küldjön táviratot. Mindenkit sokszor csókol.

Pástyán János honvéd a Z/514 tábori postaszámra üzeni szüleinek és ismerőseinek Hajdúsámson-

ba, hogy nincs semmi baja, hozzátartozóit szeretettel csókolja, üdvözl.

Mile Imre honvéd az L/128 tábori postaszámra küldi szeretetteljes üzenetét feleségének és hozzátartozóinak. Kéri, ne aggódjanak miatta, nincs semmi baja.

Szabó Sándor ővezető a Z/514 tábori postaszámra üzeni Nádudvaron lakó hozzátartozóinak, hogy semmi baja nincs, szerető csókjait küldi az otthoniaknak.

Kovács Ferenc honvéd a Z/443 tábori postaszámra Debrecenbe üzeni szüleinek, rokonainak és Szentpéteri Sárkának, hogy jól van, teljesen egészséges. Ne aggódjanak érte, sokat írjanak. Csókolja őket.

— II. Simeon bolgár király aki most hetéves, csütörtökön kezd meg tanulását az egyik szőfialemi iskola I. osztályában.

A Gönczy Egyesület tegnapi közgyűlésén az elnökség lemondott

„Magyarnak lenni ezer év óta életveszélyes foglalkozás” — „Az egyke a közösség öngyilkossági kísérlete” — Karácsony Sándor egyetemi professzor figyelemreméltó kijelentése a Gönczy közgyűlésen

A Hajdúvármegyei és Debreceni Tanítók Általános Gönczy Egyesülete szerdán délelőtti népes közgyűlést tartott a vármegye háza dísztermében.

A Himnusz és a Hísekegy után Molnár János igazgató, Gönczy-elnök mondta el megnyitó beszédét.

— Ma különösen helyén kell lennie eszünknek és szívünknek egyaránt — mondta. Meg kell találnunk azokat a legfőbb eszményeket, amelyek köré, mint egy nagy család tagja odagyűlhet minden nemzeti alapon álló magyar, s ezzel megteremtheti a megmaradás egyetlen lehetséges feltételét: a nemzeti egységet.

— Nemzeti öntudatot csak fadjunk dicső muljának s a legégetőbb magyar sorskérdéseknek ismerete adhat. Ezt az ismeretet igyekeztünk maradéktalanul magunkévá tenni a múlt év folyamán megrendezett nagyértékű előadások sorozatával s Isten segítségével oda jutottunk, hogy ebben az iskolai évben már tisztán gyakorlati útra térhetünk, egyfelől a Karácsony-seminárium rendezésével, másfelől a szórványmagyarországi ügyének az egész vármegyére kiterjedő intézményes megszervezésével.

Részletesen szólott az elnök a szórványmagyarországi nehéz helyzetéről s felkérte a tanítókat, hogy akik eddig még nem tették volna, feltétlenül lépjenek be az EMKE-be. Azok a tanítók, akik a múlt iskolai évben a Gönczy szórvány előadásán résztvettek, egy emberként mozdultak meg dr. Makkai Sándor elnök felhívására és kivétel nélkül mindnyájan beléptek az EMKE tagjai sorába, legtöbben az évi 4 pengős tagsági díj sokszorosát ajánlva fel.

— De van még egy másik munkaterület is — folytatta, — ahol szintén csak az oktatórind egységes állásfoglalása hozhat gyors és nagyszabású eredményeket. Ez az előlajosított magyarság visszamagyarosítása gyermekekben és felnőttekben egyaránt.

Beszélt a debreceni szórványgyermeknyaralásról. Kérte, hogy a vármegye minden igazgatói körzete alakuljon át szórványmunkaközösséggé s a jövő nyáron már ne legyen olyan városa vagy községe Hajdú megyének, ahol ne nyaraljon néhány tucat magyar gyermek.

Az elnöki megnyitót hosszabb vita követte, mely annyira elnyúlt, hogy dr. Karácsony Sándor előadását nem tarthatta meg, hanem csak annak lényeges tartalmát, főleg pedig az egyetemi (ársaslélektani) intézetben a tanítói szeminárium célkitűzéseit vázolta.

— Magyar büntudatra, magyar penitenciára minden vonalon szükség van — mondta Karácsony Sándor, — mert különben magyar újjászületés nem lehetséges. A tanítóság első szükségessége, hogy ne legyen megelégedve önmagával, saját munkásságával és azzal a viszonyal, melyben a magyar társadalom többi osztályaival van.

Hangsúlyozta, hogy a haza és a magyarság veszélyben van, de a magyar lélek úgyis hősiessé, a magyar katona-nemzet. Ez azt jelenti, hogy magyarnak lenni ezer év óta életveszélyes foglalkozás. Ma is az, Fegyverkezünk kell tehát. Ha egy ember megunja az életét, öngyilkos lesz. A közösség is megteheti ezt. Az egyke a közösség

öngyilkossági kísérlete.

— A tanítóknak úgy beszélnek mint magam is tanító — folytatta Karácsony Sándor. Erről tesz bizonyosságot egész életem. Mint egyetemi tanár is néptanítónak érzem magam, tehát nemcsak mint középiskolai tanár éreztem magam annak. Nem úgy érzem magam néptanítónak, hogy leereszkedem, hanem úgy, hogy a magyar néptanítónak természetes színvonalát ma is ott látom, ahol a XVI. század végén és a XVII. század elején volt. A magyar néptanító és az egyetemi tanár az akkori iskolamesternek az egyenes leszármazottja. Ha úgy látjuk, hogy saját méltóságunkból lejjebb kell, hogy menjünk, akkor jusson eszünkbe: vissza kell szerezni azt a régi fokot, amelyen álltunk.

— A magyar penitenciával, a magyar bűnbánattal érezzük, hogy olyan nehéz idők következnek ránk, ahol a mostani fegyverzet nem állhatjuk meg a helyünket, tehát különb fegyverzetre van szükség. A toronyor, mivel fent áll, látja a jelet, a mulat és a jövőt. Az idők teljessége pillanatáról tanubizonyosságot teszek. Mint magyar néptanító, úgy látom, hogy ezekben a nehéz napokban mindenkinek a helyén kell lennie. A magyar néptanítónak nemcsak joga, de kötelessége is, hogy úgy viselkedjék, mint a XVI—XVII. századbeli iskolamesterek.

— Még mindig tudatosulnia kell bennünk annak: mi az, hogy magyar nép. Tudjuk, hogy mi az, hogy magyar tanító? Tudatosulnia kell számunkra, mit jelent, hogy magyar vagyok, a népe vagyok és tanító vagyok. Ez a kötelességünk.

A viharos tetszéssel fogadott beszéd végén az egyetem üdvözlét (olmácsolta a tanítói kar) és kérte, hogy a szeminárium előadásain minél többen vegyenek részt.

Ezután Gál Mária tankerületi leányvezető tanárnő tartott érdekes összefoglaló előadás a levente leány munkáról. Hangoztatta, hogy másfélmillió magyar leány valláserkölcsei alapján nyugvó öntudatát, jó egészségét, nemes magatartását, harmonikus mozgását, alapos és jó háztartási és gazdasági felkészültségét, honpolgári és szociális érzékét és kötelességérzetét, iskolai ismereteinek hasznos és gyakorlati ismeretekkel kiegészítését, a leendő családanya hivatásérzését munkálják a levente leány foglalkoztatásban. Kérte a tanítókat, különösen a női tanerőket, kísérjék figyelemmel a levente leány munkáját és segítsenek ebben a mozgásban.

Zajos taps követte a szép előadást, mely után Kerek György a titkári jelentést terjesztette elő, mely a múlt évi gazdag munkáról számolt be. Jakucs László pénztáros előadásában a zárszámadást és költségvetést elfogadták.

A közgyűlésen az Ormós Lajos ORTE-elnök és Molnár János Gönczy-elnök közötti nézeteltérések kirobbantak. Emiatt Molnár János az elnökséggel együtt lemondott. Németh Bertalan korelnök kijelentette, hogy a közgyűlés a tagok nagyszámú eltávozása miatt határozatképtelen. Ezért felkérte Molnár Jánost, hogy a következő közgyűlést vállalja a Gönczy ügyek vezetését és a közgyűlést bezárta.

Piperesszappan k. osztása

A napi lapokban közöltem, hogy a „Közellátási szelvény” A. és B. szelvényére egy-egy 10 dkg-os, a két szelvényre tehát kettő darab 10 dkg-os piperesszappant lehet vásárolni. Ez a két darab szappan hat havi szükséglet kielégítésére jár.

A piperesszappan vásárlást a „Vásárlási könyv”-be be kell írni.

Tájékoztatóul közlöm, hogy a „Közellátási szelvény” A. és B. szelvénye további intézkedésig érvényes.

Ezek után ha valakinek október 10-én telik le a három hónap azóta, hogy piperesszappant vásárolt, október 11-én az A. és B. jegyzelvényre kettő darab piperesszappant vásárolhat, de további piperesszappanra már csak 1944. évi április 11-én lesz igényjogosultsága.

A piperesszappant árusító kereskedők a kiszolgáltató piperesszappant minden hónap első péntekén számolhatnak el.

Polgármester.

Joggyakornoki kinevezések

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Kozma Károly és dr. Demény István debreceni lakosokat a marosvásárhelyi, dr. Dóczy Béla Ferenc debreceni lakost a nagyvárad, dr. Záhony Károly oszgyáni lakost a nagyvárad, dr. Kulesár Gyula debreceni lakost a debreceni, dr. Szele Tibor debreceni lakost és dr. Soltészky Tivadar nyíregyházi lakost a debreceni és dr. Pongor Béla debreceni lakost a nagyvárad itéletábia kerületbe ideiglenes minőségű bírósági joggyakornokokká kinevezte.

Egy kivilágított ablak miatt...

A berlini „Völkischer Beobachter” írja: Egy tehenses gazda segédmunkásával hallatlan könnyel műséggel nagy életveszedelemmel idézett elő. Egy légitároló alatt a tehénstállók mentek, mert egy tehén ellett. A gazda felgyújtotta a villany, bár az ablak nem volt elsötétítve. Közvetlenül aztán, hogy a villanyt felgyújtotta, a község felett repülő ellenséges repülő 180 gyújtó és egy robbanó bombát dobtak le — amelyek azonban nagy szerencsére más károkat nem okoztak, csak az ablakokat zúzták be.

Hivatalosan megállapították, hogy a gazda tudta, hogy az elsötétítési rendelkezések nincsenek végrehajtva, mégis felgyújtotta a lámpát. Ezért a bíróság — tekintettel büntetlen előéletére —, hathónapi fogságra ítélte. — Az elítelt a büntetést azonnal meg is kezdte.

SZÁMOLÓGÉP
javítás újjáépítés
HURAY műszerész m.
IPARKAMARA

Debrecen város kulturális eseménye
a Bika szálló kistermében ma megnyílt nagyszabású
Képkiallítás
melyen a magyar képzőművészet élgárdája vonul fel
300 válogatott vászonnal
Rudnay Gyula, Komáromi KaKatz Endre, Edvi Ilés Aladár,
Gaál Ferenc, + Vastagh Géza, + Katona Nándor, Krusnyák Károly,
Czencz János, Szüle Péter, Áldor János László, Romek
Árpád, Viski János és még 100 festő
Belépődíj nincs! 3 és 8 havi részlet! Te intse meg!

Hamis hírek a pápának Lichtensteinba való átköltözéséről

Zürich, október 13. A „Neue Zürcher Zeitung“ jelenti Vaduzból: Az atlanti adóállomásoknak azt a híret, amely szerint a pápa előkészületeket tesz Lichtensteinba való átköltözésére, ahol már előkészületeket is tettek fogadására, Vaduzban nem minden derűtlenség nélkül vették tudomásul. Szükségtelen is mondani, hogy sem a fejedelmi házban, sem pedig a kormányban, sem pedig a pápánál vagy a pápáság körében semmit sem tudnak ilyenféle tervekről. (MTI.)

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Csütörtök este: Egy nap a világ. Mérsékelt helyárak, tisztviselőest.
Péntek este: János bogárka. C) nérelt.
Szombat délután: Zenebohócok, rülers helyárak.
Szombat este: János bogárka. A) nérelt.

Október 18-án lesz Noiret irén hangversenye az Arany Bikában

A Zenekedvelők Köre I. bérleti hangversenye a hadigondozottak és hadjárók javára

Nagy érdeklődés előzi meg a Zenekedvelők Köre hétfőn tartandó I. bérleti hangversenyét, melyen az ismert kiváló magyar származású dalnékesnő: Noiret Irén és vitéz Pongrácz István zongoraművész szerepelnek.

A Zenekedvelők Köre a rendkívüli nehézségek ellenére is gazdag műsorú bérleti hangverseny-ciklust rendez az 1943-44. évadban.

II. bérleti est november 4-én Böszörményi Nagy Béla zongoraművész és főiskolai tanár hangversenye.

III. bérleti est november 16-án Janigro olasz gordonkaművész hangversenye.

IV. bérleti est decemberben Szeczkó Zita kiváló színművésznő előadja.

Januárban a szokásos balett-est (rendkívüli hangverseny).

V. bérleti hangverseny februárban a magyar közönség kedvence: Sárdy János.

Mind az öt bérleti hangversenyre még néhány tagsági jegy kapható a zeneiskola titkári hivatalában naponta 12-1-ig, melyre a napijegyek a Bertók-féle könyvkereskedésben kaphatók.

A fenti, az Arany Bika díszteremben tartandó hangversenyeken kívül még a kamarazenét kedvelő közönség számára a zeneiskola dísztermében III-IV. bérleti kamara-estet tartunk. Ennek két kiemelkedő fénypontja lesz az 1943-44. évadban a Fiedel-trió és a Kölni-trió, melyeket már egy ízben nagy lelkesedéssel ünnepelt a debreceni közönség.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Tel. 25-45. Igazgató: Unger István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor

Csütörtökön este tisztviselőest, mérsékelt helyárakkal

Egy nap a világ

Vaszary rendkívüli sikerű mal története!
Péntektől minden este
Jánosbogárka
Eredeti operett ősbemutató!

Tánciskolák

* B. Mária Magda táncintézetében minden vasárnap fél 7-től órántán. 15-én haladó tanfolyam kezdődik. Péterfia 30.

Mussolini Róma közelében ütötte fel főhadiszállását

A fasiszta miniszteriumok Róma elhagyására készülnek,

Milánó, október 13. (Bud. Tud.) A köztársasági fasiszta kormány miniszteriumai Róma elhagyására készülnek. A miniszteriumok egy Rómához közelfekvő városban telepsznek le, ahol Mussolini ideiglenes főhadiszállását ütötte fel. A köztársasági fasiszta honvédelmi miniszterium továbbá kilencven ezer embert állít munkaszolgálatba. A fasiszta sajtó hangsúlyozza, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a híresztelések, amelyek szerint az olasz munkaszolgálatosokat Németországba viszik. Az olasz munkaerőket kizárólag Olaszországban használják fel. Rómából jelenti a svájci TI: Mint közlik a római német nagy-

követség elhatározta, hogy székhelyét átteszti Észak-Olaszországba abból a célból, hogy közelebb legyen Mussolini főhadiszállásához.

Német forrásból származó értesülés szerint a nagykövetség áthelyezéseivel kapcsolatban nem kell Róma kiürítésének kezdetét tekinteni. Végül német részről cáfolják azokat a megállapításokat, melyek szerint német helyen parancsot adtak volna arra, hogy egyes szobrokat és festményeket szállítsanak Németországba. Azt nem cáfolták, hogy fasiszta kezdeményezésre műalkotásokat Észak-Olaszországba szállítottak.

Kos szigetén megszűnt a brit ellenállás

Zürich, október 13. (MTI.) Az „Exchange“ jelenti Wilson tábornok főhadiszállásáról: Kos szigetén levő brit csapatok utolsó

rádióüzenete ez volt: Nem fogtok többé rótnak hallani, erőnk végéhez értünk, ezzel az utolsó harc lezárult a szigeten.

Egy olasz püspököt szentbeszéd közben megölt a gránát

Berlin, október 13. Az Interim jelenti a délolaszországi helyzetéről: Jelsitől nyugatra német utóvédvonal megállították és visszaverték kemény harcokban az amerikaiak előretörését. Azokat az amerikai alakulatokat, amelyeket azután dél felé átkarolás céljából bevetettek, német harci csoportok több esetben megsemmisítéssel oldalba tudták kapni. Mielőtt az amerikaiak az oldalsó né-

met állásokat erősen elreteszelve találták. heves tüzéséig tüzet indítottak. Tűzhatásuk körébe bevonták Campobasso városokat, ahol negyedórval előbb már repülőgépekkel súlyos pusztításokat okoztak. A gránátok számos polgári áldozata között van Campobasso püspöke is. A püspök a székesegyházban éppen beszédet mondott, amit a hívek szemeláttára ölt meg egy gránát feltevése. (MTI)

Új német rohampáncéloskocsik

Berlin, okt. 13. A keleti arcvonalon bevetett új típusú roham páncéloskocsik különösen megerősített állások áttörésénél váltak be. Magától értetődően súlyos páncélosokról van szó,

amelyek a hozzáfűzött reményeket teljesen beváltották. Míg az oroszok páncélosaikkal nem érték el azokat az eredményeket, amelyekre számítottak.

Kitüntetés napján elesett

Berlin, október 13. A Führer a vaskereszt lovagkeresztjéhez a kardokkal díszített főtgyalombot adományozta Dieckmann Agoston SS főrohamvezetőnek.

Dieckmann a 39. német katona, aki ezt a kitüntetést megkapta. Dieckmann főrohamvezető ugyan aznap a dnyepermenti súlyos harcokban a legelső vonalban elesett

Az ötödik cserkész-törvény

„A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú“

Ez a törvény — amint az már első olvasásra kitűnik — két részből áll. Az első rész a cserkésznek embertársaihoz való viszonyát szabályozza, míg a második rész önmagával szembeni magatartását határozza meg.

Légy gyöngéd másokkal szemben. Nézd el nekik hibáikat, ne vedd észre gyengeségeiket. Fogadd el olyanoknak őket, amilyenek. És igyekezzél kellemes, megértő lenni velük szemben; tedd könnyebbé, szebbé számukra az életet. Ezeket kívánja ez a törvény. Azt is mondhatnánk, hogy szeresd felebarátaidat. Lényegében tehát ez a törvény csak fogalmazásban különbözik a bibliai szeretettörvénytől. A cserkészet azt várja tagjaitól, hogy mint egykor Jézus tanítványait, arról ismerjék meg az emberek őket, hogy egymást és embertársaikat szeretik.

A magyar cserkészmozgalom joggal és büszkeséggel elmondhatja, hogy hűséggel eleget tett ennek a nehéz, de éppen nehézségeiben magasztos feladatnak. Bizonyítéka ennek az a nagyarányú szeretetmunka, amit ennek a tör-

vénynek a szellemében cserkészfiaink elvégeztek és amit ma is szüntelenül végeznek.

A törvény második része talán még nehezebb követelményeket támaszt a cserkészel szemben. Önmaga tetteinek szigorú és tárgyilagos bírójává akarja tenni. Aki már megpróbálta ezt, az tudja, milyen nehéz az embernek saját magával szemben elfogulatlanok lenni. A régi közmondásnak igaz van: mindenki hamarabb megállítja más szemében a szálkát, mint magáéban a gerendát. Nem esoda tehát, ha a cserkész ideálja: az emberebb ember felé vezető úton, az egyik legnehezebb próbák ez a törvény. Annál is nehezebb, mert nem lehet egyszerre és véglegesen elintézni, hanem szinte minden pillanatban újra és újra meg kell oldani. Állandóan szigorú bírálat tárgyává kell tennie minden cselekedetét. Meg kell vizsgálnia vajjon helyesen, a cserkésztörvények szellemében járt-e el, de ugyanolyan őszintén meg kell fogadnia, hogy legközelebb minden erejével azon lesz, hogy ilyen hibát ne kövessen el. Az a cserkész, aki lelkiismeretesen veszi az ötödik törvényt, fokozott felelősségre tesz szert és lassú, nehéz munkával ilyen állandó önvizsgálat valóban közeledik is az emberért ember eszménye felé.

APOLLO

filmszínház

MA UTOLJÁRA:
Féltékenység

HOLNAPTÓL

Páger Antal és Simor Erzi első vigjátéka:

KETTÉSBEN

HUNGARIA

filmszínház

MA UTOLJÁRA!
Szerencses flótás

Főszereplők:

Tolnay, Szilassy, Latabár

Bilicsi, Mihályi, Maklár.

Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

mozgó

Ma 5 és 7 órakor utoljára a meghat. szívhezszóló, lebilincselő magyar film:

Beata és az öcdög

Főszereplők:

Szörényi Éva, Páger Antal.

METEOR

mozgó

Közkívánatra, Ma utoljára!
BEHAJTANI TILOS

Főszereplők: Simor, Kiss

Manyl, Bilicsi, Vaszary Piri,

Rajnal, Latabár.

Szombaton, csak egy napig
FORRADALMÁR
Előadások kezdete: 1/6 és 1/8

Egy mozgalom létjogosultságát eszméinek és célkitűzéseinek nemessége, magasztossága, életét pedig eszméinek minél teljesebb megvalósítása biztosítja. A magyar cserkészmozgalom törvényeiben meghatározott magasrendű eszmé-

nyei és harmincéves, eredményekben gazdag múltja nemcsak bizonyíték arra, hogy joga van az életre, hanem egyben biztosítéka annak, hogy nagyarányú fejlődésre és dicső jövőre hivatott.

Halálos baleset a kolozsvári rádió-leadóállomáson

Kolozsvár, október 13. Halálos üzemi baleset történt szerdán reggel a Tordaj-úton levő rádió leadóállomáson. Rimóczy Ferenc 35 éves műszerész munkája

befejezésekor — mint azt rendszerint szokta — megvizsgálta a kapcsolótáblát, közben hozzáért az 5000 voltos vezeték, amely halálra sújtotta.

Vitéz Bonczos államtitkár lett a hadigondozás vezetője

A hivatalos lap csütörtöki száma közli, hogy a Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére vitéz dr. Bonczos Miklós államtitkárt az országos hadigondozó

hatóság elnöki, vitéz Máthé Kálmán m. kir. altábornagyi az országos hadigondozó hatóság alelnöki teendőinek ellátására megbízta.

Kézezeréves római kastély romjait tárták fel Kolozsvár közelében

Kolozsvár, okt. 13. Csomafája kolozsmegyei község határában egy idő óta Méry István dr. egyetemi intézeti tanár és dr. Székely Zoltán, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum őre irányításával tudomásos ásatások folynak. Az ásatások eredményeképpen most előkerültek Julius Aetius római főbírtokos kastélyának romjai, házi berendezései és sok más értékes lelet.

szerűen megépített fűtőberendezés nyoma, vízvezetékcsövek, öt cserépküve, vasból kovacsolt mécses, kovacsolt vasból készült horog, evőeszközök (kacsorszerű kés), tányérok s üvegedények törmelékei, vastárgyak, ajtószarkok, zárak, gyönyörű művi bronzkulcsok.

Többek között a felszínre került egy hatalmas kökerítés, lakozások festett falrészei, a termo-ozzopadozat alatt nagy-

Az egykori település teljes feltárása még nem történt meg, de a zárt munkálatokat a két szakember vezetésével 14 ember végzi.
A kutatási eredmények tudományos feldolgozása később fog megtörténni.

A finn országgyűlés

Helsinki, okt. 13. (Német TI) A finn országgyűlésen a kormány működéséről szóló jelentés vitája során a jelentés külpolitikai része került tárgyalásra. Voimaa egyetemi (a külügyi bizottság elnöke, Ramsay külügyminiszter és több más képviselő szót a jelentés részéhez. Megállapították, hogy Finnország Németországhoz való katonai rendíthetetlen fegyverbarátságban maradt és gazdasági téren egyre nagyobb jelentőséghez és elismeréshez jutott.

vagyis a teljes szükséglet 30 százalékát. A finn nép közönettel adózik ezért a segítségért és a Németországhoz való jókapcsolatok fenntartását a legnagyobb fontosságúnak tartja.

A bizottság csatlakozik a kormány hálájához, Svédország, Dánia és sok más ország iránt, a Finnországnak nyújtott segítségükért és kifejezésre jutott barátságukért.

Kukkoonen volt népművelési ügyi miniszter az agrárpárt képviselője és Soinina, a tömörülési párt képviselője, pártjaik nevében nyilatkozatot tettek és ebben kifejezésre juttatták a metországnak kijáró közönetet a Finnország részére nyújtott nagyarányú segítségért. — (MTI)

Ehhez a határozathoz Salmi tanár, a hazafias népmozgalom vezetője annak idején fenntartást nyújtott be a Németországgal kapcsolatos állásfoglalás tekintetében. Azt indítványozta, hogy a kormány működéséről szóló jelentésben és a külügyi bizottság határozatában Svédország, Dánia stb. iránti kifejezésre jutott közönetet Németországra is terjesszék ki.

— A mesterséges benzint tartalmazó szülétnapját, s ez az évforduló egybeesik találmányának 10 éves jubilmával. Dr. Pier, sok ideig tartó kísérletezés után a közönségben, illetve a közönségtárlányban találta meg a mű benzint anyagát. A közönségtárlányból először methaolt állított elő, majd négy év múlva ebből nyerte a teljesértékű mübenzint.

Ramsay miniszter szintén megemlékezett arról a nagy segítségéről, amelyet Finnország Németországnak részéről kapott, elsősorban az élelmiszer szállítványok adtak alapot a működési jelentés megállapításához. — Németország a jelentési évben csupán kenyérgabonában 235 ezer tonna cukrot szállított,

Lehetőleg tíz szóban adja fel apróhirdetését

Szétzedhető házzal akarja megoldani a lakáshiányt egy magyar feltaláló

Beszélgetés az „ötletemberrel” mai problémákról

A közelmúltban érdekes találmánybemutatót tartott Debrecenben Simai István, akinek munkásságáról már megemlékezett a „DEBRECZEN”. Legnagyobb sikere egy érdekes ház modeljének volt, mely a szétzedhető préselet lapokból kapcsolja össze az épület falait és tetőzetét, 50 százalékkal olcsóbbá teszi az építkezést és megszünteti annak helyhez kötöttségét. Az érdekességben is tulzoltan fantasztikus tervről nagy lelkesedéssel nyilatkozott a feltaláló azt állítva, hogy annak segítségével két év alatt meg lehetne szüntetni az európai méretű lakáshiányt.

Az érdekes találmánybemutató után, mely minden résztvevőjét frappáns munkatársunk elbeszélgetett Simai Istvánnal ezzel az érdekes magyar emberrel, akinek még Debrecenből indult és korán elhunyt papkötő, Szombati Szabó István adta az „ötletkirály” jelzést.

Nem egészen csak ötlet az, ami bennem bizonyos meglátásokat fakaszt — mondja csendesen, mikor ezt elmondjuk neki. — Legalább ötven százalékgig tapasztalatnak nevezném. Ne felejtsek el, hogy mikor a trianoni esztendő után, a kisebbségi sors ránszakadt, nyomorúságában kezembem vettem a vándorbotot, jó évtizednyi idő alatt öt világrészt jártam be, nyitott szemmel, elmélyedve, mohó kutatóvágygal. Sok érdekeset, értékest láttam, amit magyar viszonyokra alkalmazva kitüntően lehetne hasznosítani. Sokszor az eredeti meglátások mellett ezek a tapasztalatok törnek fel bennem. Szeretném azt, amit jónak, egészségesnek, követendőnek láttam Amerikában, vagy Ausztráliában, esetleg Japánban, magyar földön is meghonosítani. Valami visszahajtja az embert oda, ahonnan kiszabadult és amikor a washingtoni kutatóintézetben kísérleteztem, akkor is arra kellett gondolnom, hogy nálunk, odahaza hogyan lehetne beilleszteni ezt, vagy azt a dolgot az életrendünkbe.

Lepedőnyi amerikai lapokat vesz elő, magazinokat, melyek a dollárok hazájában ötleteiről, találmányairól írtak. Kitegrett elémélve. Tászkájából újsághalmazok kerültek elő különböző nyelvű lapok, melyek találmányaitval foglalkoznak. — Különös teremtés az ember — mondja — Nekem a felhőkarcók mellemre ültek. Fojtogatott az a tikkasztó levegőtlenység, ami az amerikai nagyvárost jellemzi. Nem találtam izét gyümölcsöknek, ételeknek, Konzerv, gép-keletlen hajsza... ez volt az ottani élet. Ez a konzerv érzik az amerikai művészetben, gondolatban, mindenben. Látszatra csodálatos ez... Kitermelnek akkora almát, mint nálunk egy dinnye. Mikor beleharapunk, sem mi zamata... Visszakívánjuk a mi aránylag parányi, de csupa iz gyümölcsünket. Ilyen óriási kitermesztett, izetlen gyümölcs az amerikai élet. Igaz, hogy magyar embernek mindenütt izetlen, csak idehaza van iz, kellemes, jó íze még a nyomorúság-nak is.

Főlényes intelligencia, nagyszemű meglátás és a lángész megérzése jellemzi minden mondatát. — Jártam a Nagyerdőt — mondja — és ahogy a víztornyot megláttam eszembe jutott egy kedvenc tervem... „Egészségtornyokat” kellene építeni... Két szer, háromszor olyan magasba, esetleg tízszerre nagyobbra, mint a víztorony... vannak betegek, melyek gyógyulását a magasabb levegőrétegek rohamosan elősegítik... Miért nem csinálunk alkiföldi részekben ilyen gyógytornyokat, sok fekvővel?

Hirtelen másik ötlet robbant ki szavaiból, ahogyan gondolatai villódzva járnak ide-oda... — Csodálatos, mennyi minden nagygnak kihasználatlanul — mondja — A nyáron végigkalandoztam a Kárpátalját és Erdélyt. Százzszámra vannak értékes források, gyógyvizek, melyek elfolynak anélkül, hogy hasznát vennék. Csak pásztorberek, akik meggyógyulnak vizüktől, csodálatos izzapuktól, tudják, mit érnek ezek az ásványvizek és gyógyiszapok... A napokban tettem egy feltevést a miniszteriumba a magyar föld libas-

nálatlan kincseiről, lehetőségeiről... Gondolatok, tervek, ötletek tömege, amit a nemzetvédelmi minisztérium figyelmébe ajánlottam, hogy ne szikadjanak el.

— Tele van az életünk olyan jelenséggel, hogyha egy kissé gondolkozva megállunk mellette, rögtön látjuk, mennyit lehetne segíteni a legegyszerűbb eszközökkel is... Tanulmányoztam intézményeinket, sorra vettem azokat. Szép, érdekes, dolog egészen naiv, primitív jelenséggel változnak... Ma például egy orvos barátommal társadalombiztosításról vitáztunk. És úgy látom ezt a szép intézményt a tulzot adminisztrációja gátolja abban, hogy nagyobb, értékesebb működést fejthessen ki. Beteglap, ellenőrző főorvosi vizsgálat, jogosítás és száz más dolog... ami roppant szövevényes és mégis lépten, nyomon alkalmat ad vizsgálódásokra. A mai rendszer mellett valaki fogja magát, kitölt egy pénztári tag nevére munkaadó igazolványt, igénybe vehet visszaéléssel kezelést gyógyszer. Nem egyszerűbb és mégis megbízhatóbb volna ennél a hosszadalmas rendszerrel, minden alkalmazottnak egy fényképes biztosítói igazolványt adni, amibe hetente, vagy havonta lerója bélyegben az illetéket közösen munkaadójával. Ez a könyv szólna egészségügyi feljegyzésekről orvosi vizsgálata, kórházi beutalásra, táppénzre. Mennyire megkönnyítené az adminisztrációt és mennyire megnehezítené a visszaélést, a járulékkaj való elmaradást ez a rendszer. A betegnek

talált tagnak egyszerű felülvizsgálat után cseleken elküldenék a táppénzt és nem kellene valamelyik ácsorognia, vesződnie valamelyik hozzátartozójának a pénz egyszerű felvételével. De egész emberi életünk itthon és külföldön egyaránt tele van ilyen szövevényekkel, melyek megnehezítik az életet. Ebből kiindulva csináltam meg egy leegyszerűsítő rendszert, mely a minisztériumban van... — Az ember tele van tervekkel... — mondja mosolyogva — Kipattan egyik, kissé megforgatja elméjében, eljátszogat vele, aztán már másik jön. Ezért nem is fájdalmas a csalódás alkotó ember számára, ha nem veszik ezeket a terveket olyan komolyan, mint talán megérdemelnék. Az ember má mire csalódás éri, régen túltele magában és más, újabb nagyobb terv foglalkoztatja... De azért gyűjtöm ezeket a terveket, találmányokat, ötleteket... Egy élet munkája fekszik bennük és szeretném, ha annak a nemzedéknek, amelyik utánunk jön, reméljük egy más világban, már ezeken az eredményeken, mint lépcsőkön kell csak feljutni az emberi tudás és gondolat újabb csúcsai felé. Ha ez így lesz, akkor már érdemes volt, gondolkodni, dolgozni, adtam valamit a fajomnak és embertársaimnak... Ennyit mondott el egy csendes félórás beszélgetés során Simai István, akit Szombati-Szabó István a legnagyobb elmék egyikének tartott... Aztán megnézte az óráját és sietve elbúcsúzott. Egy óra mulva indul a vonata, utazik Pestre, ahol tárgyalni szeretne Juhász Istvánnal, a Gamma-gyár vezérigazgatójával, új találmányáról.

Debrecen város hívta meg orvosá 250 évvel ezelőtt az első magyar orvosi munka szerzőjét

A levéltár ódon, papírszalagú liánsok, időszitta könyvlapok érdekes történetekről mesélnek. Ilyen történet Pápai Páriz Ferencé, a magyar orvosi lángészé, aki nagy felfedezések előtt a zseni csodálatos ösztönével rádobbant a zorvostudomány legfontosabb tételeire... Két és fél századdal ezelőtt Debrecen város tanácsa mindent elkövetett, hogy megnyerje városi orvosává a nagy tudományú embert, ami azt bizonyítja, hogy ez a város, szemben azzal a tétellel, hogy nem becsülete volna meg, akinek „nem Basahalmán vágják el a köldökét” — igenis számot tartott minden magyar érdeket és jó érzékkel, kitűnő meglátással igyekezett debrecenivé tenni az igazi értéket. Akár Székelyföldről, akár Pannoniából származott is az.

A levéltár ódon, papírszalagú liánsok, időszitta könyvlapok érdekes történetekről mesélnek. Ilyen történet Pápai Páriz Ferencé, a magyar orvosi lángészé, aki nagy felfedezések előtt a zseni csodálatos ösztönével rádobbant a zorvostudomány legfontosabb tételeire... Két és fél századdal ezelőtt Debrecen város tanácsa mindent elkövetett, hogy megnyerje városi orvosává a nagy tudományú embert, ami azt bizonyítja, hogy ez a város, szemben azzal a tétellel, hogy nem becsülete volna meg, akinek „nem Basahalmán vágják el a köldökét” — igenis számot tartott minden magyar érdeket és jó érzékkel, kitűnő meglátással igyekezett debrecenivé tenni az igazi értéket. Akár Székelyföldről, akár Pannoniából származott is az.

A legrégebbi magyar orvosi mű

Az 1695-ik esztendőben különös és szokatlan könyvet adott ki M. Tótfalusi Kiss Miklós, a híres, nevezetes nyomdász. Nagy tudós írta a könyvet, külforszagokban tanult orvostudor: Pápai Páriz Ferenc M. D. Helvétiaiban azon „Fakultásában Hites Assessor, az enyedi Kollégiumban az egyik tanító” — amint a könyv lapjára is nyomtatták. Hosszú volt a könyv címe, mint egy bibliai vers és hangzott a következőképpen:

„Pax Corporis, az az Az emberi test nyavalyáinak okairól. Fészkeiről s azoknak orvoslásának módgyáról való Traktá. Melyet mind élő Tudós Tanítónak szájokból, mind a Régieknek tudós Írásokból s mind pedig maga sok betegnek kúmul való Tapasztalásaiból sommáson összeszedett és sok ügyfogyott Szegényeknek hasznokra, mennyire lehetett értelmesen és világosan Magyar nyelven kiadott Pápai Páriz Ferenc Kőlozsvártot.”

Kalandos magyar sors

1679-ben indult el Nagyenyedről a kollégium büszkesége, Pápai Páriz Ferenc „bűdosására”. Küzdelmes gyermekkor volt ekkor mögötte. Apja, II. Rákóczi György udvari papja halála óta, maga nevelte kis testvéreit. Szorgalmas volt, ösztöndíjakat is kapott, de az arvaság s a felelősség súlyát alig-alig bírta egyedül.

DEBRECZEN 5. OLDAL

talált tagnak egyszerű felülvizsgálat után cseleken elküldenék a táppénzt és nem kellene valamelyik ácsorognia, vesződnie valamelyik hozzátartozójának a pénz egyszerű felvételével. De egész emberi életünk itthon és külföldön egyaránt tele van ilyen szövevényekkel, melyek megnehezítik az életet. Ebből kiindulva csináltam meg egy leegyszerűsítő rendszert, mely a minisztériumban van... — Az ember tele van tervekkel... — mondja mosolyogva — Kipattan egyik, kissé megforgatja elméjében, eljátszogat vele, aztán már másik jön. Ezért nem is fájdalmas a csalódás alkotó ember számára, ha nem veszik ezeket a terveket olyan komolyan, mint talán megérdemelnék. Az ember má mire csalódás éri, régen túltele magában és más, újabb nagyobb terv foglalkoztatja... De azért gyűjtöm ezeket a terveket, találmányokat, ötleteket... Egy élet munkája fekszik bennük és szeretném, ha annak a nemzedéknek, amelyik utánunk jön, reméljük egy más világban, már ezeken az eredményeken, mint lépcsőkön kell csak feljutni az emberi tudás és gondolat újabb csúcsai felé. Ha ez így lesz, akkor már érdemes volt, gondolkodni, dolgozni, adtam valamit a fajomnak és embertársaimnak... Ennyit mondott el egy csendes félórás beszélgetés során Simai István, akit Szombati-Szabó István a legnagyobb elmék egyikének tartott... Aztán megnézte az óráját és sietve elbúcsúzott. Egy óra mulva indul a vonata, utazik Pestre, ahol tárgyalni szeretne Juhász Istvánnal, a Gamma-gyár vezérigazgatójával, új találmányáról.

Bacilluselmélet jóval Koch előtt egy magyar könyvben

Az érdekes könyvről Maron Lili ír valóságos remekműszámbanó tanulmányt. Csodálatos olvasmány ez a sárguló lapu, időrágta könyv, melynek mai szemmel sok megmosolyogni való tétele mellett egy korát megelőző, nagy orvos tehetség szól hozzánk a századoktól át. Mert csak isten-áldotta tehetséggel foghatta fel jóval Koch előtt magyar orvos azt a valóságot, hogy: „a tüdőbaj rábeszéléstől és ráköhögéstől és köpködéstől terjeszti a nyavalyát.” Nem csak Koch, de az egész bacilluselmélet a jövő méhében pihent még akkor és nem csak emberleletekben de a történelemben is halhatatlan idő telt el Páriz kora óta a dán Finsenig, aki feledezi a nap titokzatos gyógy-sugarainak gyógyhatását... és mégis, a régi magyar tudós akkor rájön babonákkal és előítéletekkel telikorában, hogyha a

lőnbéle orvosságok közül ha egyiket nem, szerezheti a másikat, ha maga híznál nem, feltalálja másénál, ha egytől nem, összeszeresheti többtől. Nem is igazítok mind patikára, hanem nagyrészt házunknál megtalálható szereket igyekeztem előszámlálni. Adjon Isten, hogy a munka szolgáljon és használjon az általam feltett szent végére. Istennek dicsőségére, sok keservesen nyögő, elhagyott beteg vigasztalására, amen.”

Asztalkendő. A szalvéta hajdani neve, Valaha vászonból készült és ebbe törölték az emberek a szájukra tapadt zsirt. Ma egyrészt papírból készült, másrészt kinek van annyi zsírja, hogy még a szájjára is tapadjon?

Baromfi, Kétlábú, tollas legenda a magyar előidőkből.

Cseléd, Ma már inkább háztartási alkalmazottnak hívják, de mindegy akárhogy is hívják, — mert úgysem jön.

Dugóhúzó, Kedvelt sporteszköz. Az ember beszófolja a dugóba és nagyot ránt rajta. A húzó kijön, a dugó bennmarad, de a kar nagyon erősödik.

Egyetértés, Ez a legfurcsább dolgok egyike. Sokat érteni könyvnyű, egyetérténi nehéz.

Fagázártály, Olyan mint egy oxigén palack. A célja is hasonló. Beteg autótájk életét hosszabbítja meg vele.

Fasor, Emberek állnak sorba fáért.

Gondolatolvasás, Egyike a legdivatosabb foglalkozásoknak. — Emberek ülnek a kávéházakban és pontosan tudják, hogy miért utazott a madridi portugál nagykövet Stockholmba.

Gyapjú, Hatósági engedéllyel még ma is békebeli minőségben, műrost nélkül nő ki a birkák bőréből.

Haladás, Negyedik Henrik francia király valaha azt akarta, hogy minden franciának tyúk főjjon a fazekában. Ma valószínűleg azzal is meg lenne elégedve ha a saját fazekában főne.

Jog, Rövid szó. Három betű, mint a fog. Azzal a különbséggel, hogy a fog akkor fáj ha van. A jog akkor ha nincs.

Kacérság, Tüzlőpattant falusi menyecske tojást ígér, de nem hoz.

Lőerő, Hetvenöt kilogrammot emel egy méter magasra egy másodperc alatt. Köztünk maradjon, ki látot már lovat, aki ilyesmit csinál?

Magaviselet, A középiskolai tanuló bizonyítványának legdestruktívabb része. Mert ha a gyerek nem jó, akkor azt írják a bizonyítványába, hogy magaviselete szabályszerű. Mire a gyerek valószínűleg azt gondolja, hogy ha ez a szabály, akkor minek legyen jó?

Marha, Régi magyarok így nevezték legdrágább kincseiket. — Csak most látjuk: milyen igazuk volt.

Nyári időszarítás, Mindenki egy órával érezte.

Olvashatatlan, Magasabb állású urak így írják alá a nevüket, nehogy mindenféle jöttment elővas-lassa.

Papucs, A lélekvándorlás fan-

híműs beteget vörös lepedőbe csavarva a napra teszik ki, a betegség hamarabb kifejlődik és könnyebb lefolyású. Magyarán nem tudja de a lángész megérzésével alkalmazza is.

A főnek nyavalyái ellen majornánát, kőményt, betonitát, spiknártdt ajánl az író. Ir a korságról, vagy nehéz betegségről, a nyavalya kironásáról, a bolond hagymárról, nátháról és egyéb „az agyvelőkről való folyásáról.” Ir az orrvérzés járásáról, az iny- nek vagy foghúsnak nyavalyáról a hideg vétagokról s „a miatt az embernek tenyere és talpa meghasadozásáról.” A fene — írja — magától kezdődik s első- sorban csak egy kicsiny, de kemény dagadás, fájdalma igen nagy és felvér vagy lüktet a fájás.”

Nincs olyan betegség, melyről ne írma Páriz Ferenc, aki egy nagy művön kívül latin—magyar szótárt is szerkesztett s vallásos műveket is írt. Kora tragikus kor volt, ekkor áldozott le Nagymartyén síkján a nap. De a nagy magyar csöndességben is világitott ennek a rég porlandó embernek tudása, jóakarata és népe iránti nagy szeretete... Debrecen városa pedig, mely mindent megtett, hogy ezt a nagyszerű magyar értéket a város fiává tegye, a levéltár adatai szerint a legendák birodalmába utalja azt a tételt, hogy ennek a városnak nem kellett a más föld- dekről ide kerülni magyar. Ellen- kezőleg: az igazi értéket szeretettel hívta és keblére ölelte minden időkben.

Nem csak Koch, de az egész bacilluselmélet a jövő méhében pihent még akkor és nem csak emberleletekben de a történelemben is halhatatlan idő telt el Páriz kora óta a dán Finsenig, aki feledezi a nap titokzatos gyógy-sugarainak gyógyhatását... és mégis, a régi magyar tudós akkor rájön babonákkal és előítéletekkel telikorában, hogyha a

Lexikon 1943

Asztalkendő. A szalvéta hajdani neve, Valaha vászonból készült és ebbe törölték az emberek a szájukra tapadt zsirt. Ma egyrészt papírból készült, másrészt kinek van annyi zsírja, hogy még a szájjára is tapadjon?

Baromfi, Kétlábú, tollas legenda a magyar előidőkből.

Cseléd, Ma már inkább háztartási alkalmazottnak hívják, de mindegy akárhogy is hívják, — mert úgysem jön.

Dugóhúzó, Kedvelt sporteszköz. Az ember beszófolja a dugóba és nagyot ránt rajta. A húzó kijön, a dugó bennmarad, de a kar nagyon erősödik.

Egyetértés, Ez a legfurcsább dolgok egyike. Sokat érteni könyvnyű, egyetérténi nehéz.

Fagázártály, Olyan mint egy oxigén palack. A célja is hasonló. Beteg autótájk életét hosszabbítja meg vele.

Fasor, Emberek állnak sorba fáért.

Gondolatolvasás, Egyike a legdivatosabb foglalkozásoknak. — Emberek ülnek a kávéházakban és pontosan tudják, hogy miért utazott a madridi portugál nagykövet Stockholmba.

Gyapjú, Hatósági engedéllyel még ma is békebeli minőségben, műrost nélkül nő ki a birkák bőréből.

Haladás, Negyedik Henrik francia király valaha azt akarta, hogy minden franciának tyúk főjjon a fazekában. Ma valószínűleg azzal is meg lenne elégedve ha a saját fazekában főne.

Jog, Rövid szó. Három betű, mint a fog. Azzal a különbséggel, hogy a fog akkor fáj ha van. A jog akkor ha nincs.

Kacérság, Tüzlőpattant falusi menyecske tojást ígér, de nem hoz.

Lőerő, Hetvenöt kilogrammot emel egy méter magasra egy másodperc alatt. Köztünk maradjon, ki látot már lovat, aki ilyesmit csinál?

Magaviselet, A középiskolai tanuló bizonyítványának legdestruktívabb része. Mert ha a gyerek nem jó, akkor azt írják a bizonyítványába, hogy magaviselete szabályszerű. Mire a gyerek valószínűleg azt gondolja, hogy ha ez a szabály, akkor minek legyen jó?

Marha, Régi magyarok így nevezték legdrágább kincseiket. — Csak most látjuk: milyen igazuk volt.

Nyári időszarítás, Mindenki egy órával érezte.

Olvashatatlan, Magasabb állású urak így írják alá a nevüket, nehogy mindenféle jöttment elővas-lassa.

Papucs, A lélekvándorlás fan-

híműs beteget vörös lepedőbe csavarva a napra teszik ki, a betegség hamarabb kifejlődik és könnyebb lefolyású. Magyarán nem tudja de a lángész megérzésével alkalmazza is.

A főnek nyavalyái ellen majornánát, kőményt, betonitát, spiknártdt ajánl az író. Ir a korságról, vagy nehéz betegségről, a nyavalya kironásáról, a bolond hagymárról, nátháról és egyéb „az agyvelőkről való folyásáról.” Ir az orrvérzés járásáról, az iny- nek vagy foghúsnak nyavalyáról a hideg vétagokról s „a miatt az embernek tenyere és talpa meghasadozásáról.” A fene — írja — magától kezdődik s első- sorban csak egy kicsiny, de kemény dagadás, fájdalma igen nagy és felvér vagy lüktet a fájás.”

Nincs olyan betegség, melyről ne írma Páriz Ferenc, aki egy nagy művön kívül latin—magyar szótárt is szerkesztett s vallásos műveket is írt. Kora tragikus kor volt, ekkor áldozott le Nagymartyén síkján a nap. De a nagy magyar csöndességben is világitott ennek a rég porlandó embernek tudása, jóakarata és népe iránti nagy szeretete... Debrecen városa pedig, mely mindent megtett, hogy ezt a nagyszerű magyar értéket a város fiává tegye, a levéltár adatai szerint a legendák birodalmába utalja azt a tételt, hogy ennek a városnak nem kellett a más föld- dekről ide kerülni magyar. Ellen- kezőleg: az igazi értéket szeretettel hívta és keblére ölelte minden időkben.

Nem csak Koch, de az egész bacilluselmélet a jövő méhében pihent még akkor és nem csak emberleletekben de a történelemben is halhatatlan idő telt el Páriz kora óta a dán Finsenig, aki feledezi a nap titokzatos gyógy-sugarainak gyógyhatását... és mégis, a régi magyar tudós akkor rájön babonákkal és előítéletekkel telikorában, hogyha a

Asztalkendő. A szalvéta hajdani neve, Valaha vászonból készült és ebbe törölték az emberek a szájukra tapadt zsirt. Ma egyrészt papírból készült, másrészt kinek van annyi zsírja, hogy még a szájjára is tapadjon?

Baromfi, Kétlábú, tollas legenda a magyar előidőkből.

Cseléd, Ma már inkább háztartási alkalmazottnak hívják, de mindegy akárhogy is hívják, — mert úgysem jön.

Dugóhúzó, Kedvelt sporteszköz. Az ember beszófolja a dugóba és nagyot ránt rajta. A húzó kijön, a dugó bennmarad, de a kar nagyon erősödik.

Egyetértés, Ez a legfurcsább dolgok egyike. Sokat érteni könyvnyű, egyetérténi nehéz.

Fagázártály, Olyan mint egy oxigén palack. A célja is hasonló. Beteg autótájk életét hosszabbítja meg vele.

Fasor, Emberek állnak sorba fáért.

Gondolatolvasás, Egyike a legdivatosabb foglalkozásoknak. — Emberek ülnek a kávéházakban és pontosan tudják, hogy miért utazott a madridi portugál nagykövet Stockholmba.

Gyapjú, Hatósági engedéllyel még ma is békebeli minőségben, műrost nélkül nő ki a birkák bőréből.

Haladás, Negyedik Henrik francia király valaha azt akarta, hogy minden franciának tyúk főjjon a fazekában. Ma valószínűleg azzal is meg lenne elégedve ha a saját fazekában főne.

Jog, Rövid szó. Három betű, mint a fog. Azzal a különbséggel, hogy a fog akkor fáj ha van. A jog akkor ha nincs.

Kacérság, Tüzlőpattant falusi menyecske tojást ígér, de nem hoz.

Lőerő, Hetvenöt kilogrammot emel egy méter magasra egy másodperc alatt. Köztünk maradjon, ki látot már lovat, aki ilyesmit csinál?

Magaviselet, A középiskolai tanuló bizonyítványának legdestruktívabb része. Mert ha a gyerek nem jó, akkor azt írják a bizonyítványába, hogy magaviselete szabályszerű. Mire a gyerek valószínűleg azt gondolja, hogy ha ez a szabály, akkor minek legyen jó?

Marha, Régi magyarok így nevezték legdrágább kincseiket. — Csak most látjuk: milyen igazuk volt.

Nyári időszarítás, Mindenki egy órával érezte.

Olvashatatlan, Magasabb állású urak így írják alá a nevüket, nehogy mindenféle jöttment elővas-lassa.

Papucs, A lélekvándorlás fan-

Papucs, A lélekvándorlás fan-

Papucs, A lélekvándorlás fan-

Papucs, A lélekvándorlás fan-

Papucs, A lélekvándorlás fan-

Papucs, A lélekvándorlás fan-

HIREK

Doigotass, hogy doigotass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október hó 9-én reggel 8 órától október 16-án reggel 8 óráig: Nap, Plac u. 1., telefon: 27-73. Aranyegyszarvu, Kossuth u. 8. telefon: 24-96. — II. Rákóczi Miklós u. 55, telefon: 23-43. — Sztankay Szent Anna 64. szám telefon: 25-58.

En nem tudom

En nem tudom, mért faj oly bolondul a szív, ha templomokba a lélekharang hív?

Megremegünk, ha sír a hideg ősz szél, ha zörög a sárgult lehullott falevél.

Ha virágot visznek összezt temetőbe, ha könnyek csillognak gyászolók szemében.

En nem tudom, mért faj a múlt hervadás, ha egy-egy ifjú embernek az elmúlás sirtás.

Koltay Tékár Gizella.

Meghalt Zeeman, a Nobel-díjas fizikus 78 éves korában. Zeeman 1902-ben fénytani és vegytudományi kutatásaiért kapta meg a díjat.

A budapesti Operaházban a nyári sz. n. alatti kétezer személyes óvóhelyet létesítettek. Az Operaház igazgatója a sajtó...

Operaház óvóhelyét.

Az Ürnök Mária Kongregációjának vezetősége értesíti a tagokat, hogy a második esztendői összejevel folyó hó 14-én délután 4 órakor kezdődik.

A m. kir. honvédezerkar főnököknek 6. osztálya pályázatot hirdet katonatárgyú egyfelvonásos szindarabokra. Az egyfelvonásos szindarabok tárgya: a magyar katonacserények dícsérete akár komoly, akár vidám formában. Ezek a szindarabok a „Magyar művészek a Vöröskeresztért” c. hangversenyek és tábori színházak műsorában kerülnek előadásra. Alapfeltétel tehát, minél kevesebb diallet és legfeljebb 30 perces időtartam. A bíráló bizottság által előadásra alkalmasnak ítélt szindarab előadási és szerzői jogát a fenti osztály 1000—1000 pengőért vásárolja meg. A pályázat határideje 1943 december 15.

Aranylakodalom hatvannyolc unokával. Érdekes ünnepség játszódott le Magyarokiszán, ahol Francz Gyula magántisztviselő feleségével most ülte házasságának ötvenedik évfordulóját. Az aranylakodalmas ünnepségen nem kevesebb, mint hatvannyolc unoka vett részt és a külföldről is nagyszámban érkeztek családtagok. A Francz-családban ugyanis a magyaron kívül van lett, kirgiz, kubáni orosz nemzetiségű családtag is, ami pedig a családtagok foglalkozását illeti, az a legkülönbözőbb: katonatiszt, gazdász, mérnök, földbírtokos, tanár és diplomata is akad. Az ünnepségen résztvevő vendégeknek páratlan élményt nyújtott a családi összejövetel, amely vetekedett bármely „nemzetközi” értekezlettel.

Baleset érte vitéz Lukács Endre képviselőt, aki lovaglás közben lezuhant lováról és súlyos zúzódásokat szenvedett. A baleset a borszónyi vadászaton érte a képviselőt.

Felemelte a tábla Fliegl József MÁV főfelügyelő gyilkosságának büntetését és ifj. Vargha Istvánt, aki a törvényszék 14 évre ítélte, 15 évre ítélte most a budapesti tábla. Az öreg, 74 éves MÁV főfelügyelő gyilkosának ügyét zárt ajtók mellett tárgyalta a tábla. Az ítélet nem jogerős.

Ujabb távházasság Debrecenben

Tegnap délelőtt megható házasságkötés színhelye volt a debreceni anyakönyvi hivatal, ahol Mauer Bernát zenészvezető és Szatmáry Erzsébet Csillag-utca 54. szám alatti lakos távházasságot kötöttek. Tanúk voltak: a távollévő vőlegény részéről Krim Béláné Csillag-utca 54., a menyasszony részéről pedig Bozsányi Ilona Csillag-utca 50. szám alatti lakos. Dr. Deák Sándor h. anyakönyvvezető meleg szavak kíséretében adta össze a fiatal párt.

Esküvő, Harmathy Irmuska (Debrecen) és dr. Máthé Béla kamarai fogalmazó (Nagyvárad) f. hó 16-án, szombaton délután 1/2 óra körül tartják esküvőjüket a ref. Nagytemplomban.

Angol harcokcsikát használnak a szerb partizánok. Mint Zürichből jelentik, a szerb partizán hadsereg mostanában angol eredetű harcokcsikkal dolgozik. Ezek a kocsik nyilván titkos utakon kerültek hozzájuk.

Megölte a rémület Illés Mihály (olnapparti gazdálkodó), aki lezuhant a padlásról. Az orvosi vizsgálat adatai szerint a lezuhanástól nem szenvedett sérülést és halálát a rémület okozta szívbénulás idézte elő.

Mézitlábás ékszeres holttest a Dunában. Szerdán reggel a fővárosban a Horthy hídnál egy elegáns fiatal nő holttestét fogták ki a vízből. Divatos ruha és ékszer volt rajta, de a lábán nem volt harisnya és cipő. Az a gyanú, hogy bűncselekmény történt.

A korszerűtlenül hosszú prédikációk. Thuróczy Zoltán tiszkerületi evangélikus püspök körlevelet küldött lelkészeihez, amelybenhangoztatja, hogy az istentiszteletek és egyházi ünnepségek időtartama sokszor nem felel meg a mai ember lelki állapotának és ezért a gyülekezeti tag egyszerűen elmaradt az alkalmakról. A püspök kéri a lelkészeket, hogy ezt a kérdést tegyék önvizsgálat tárgyává és kövessenek el mindent, hogy az istentiszteletek és egyházi ünnepségek tartalom és időtartam tekintetében is megfeleljenek céljuknak.

Laskafalu határában kifosztották az öreg juhász tulipántos ládáját, melyben családja minden értékes holmiját, ruháit tartogatta.

Rendőrnek öltözött rablók garázdálkodnak Párisban. Fényes nappal kifosztották a tőzsde egyik tagjának lakását és elvittek bankjegyekben hatmillió frankot. Egy feszítő lakásáról pedig 9 millió frank értékű ékszer, ruhát vittek el.

Fényképezőgépet, ágyműt, edényeket lopott ismeretlen tettes Szabó Lajos városi tit. tanácsnok, Kalotaszeg u. 4. szám alatti lakásáról. A tolvaj 500 pengő értékben vitt el egy Kodak gépet, harisnyákat, ágyműt, edényt. A tettes kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Márványból akarják Milánót újraépíteni. A márvány-építkezés ugyanis nyolcvan százalékos vasmeztakarítást tesz lehetővé. A bombatámadások által erősen megrongált városban igen sürgősek az építkezési munkálatok. Milánó lakosságának mintegy harmadrésze még mindig a városban kívül tölti az éjszakát csak nappal utazik be munkahelyére.

TEXTILSZAPPAN jegy nélkül ismét kapható régi áron, kilogrammonként 2.69. Krayer festéküzlet.

Meghívó. Ezúton hívja meg a rendezőség Debrecen város műgyűjtő és műbarát társadalmát a Bika-szálló kistermében ma megnyílt nagyszabású képkiallításra. Aranyéremmel és számos más díjjal kitüntetett mintegy száz festő háromszáz vászonnal szerepel. Megtekintésük díjtalan. Nyitva 9—1 és 3—7-ig.

Míg vendégségben voltak kifosztották a lakást

Szabó Mihály hajdúszoboszlói MÁV mozdonyvezető, Rákóczi u. 153 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen átkulcsos betörő ellen, aki távollétképpen betört és kifosztotta a lakást Szabó elmondta, hogy felesége néhány nappal előbb elutazott Nyíregyházán lakó nővéréhez hosszabb látogatásra és egyik szabadnapján utánuk utazott ő maga is egy napra. Mikor este hazérkezett megdöbbenve tapasztalta, hogy a szobájában ég a villany, az ablak betörve, az ajtó felnyitva és a szobába belépve leírhatatlan rendetlenség fogadta. Táviratozott feleségének, aki megszakította a vendégségedést és együtt megállapították, hogy a betörő ezeröttszáz pengő értékű ruhaneműt, ékszer és más ingóságot vitt el. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Az Ipartestület köréből. A kömüvészszakosztály tegnap este igen népes szakosztályi ülést tartott Szodrai Ferenc elnöklésével, amelyen anyagelosztási, munkabérrögzítési kérdésekkel foglalkoztak. — A cipésszakosztály Szabó Imre elnöklésével szakosztályi ülést tartott. Az elnök intézkedéseket sürgetett a cipésszakmában működő kontárok ellen, majd munkabérrögzítési kérdésekkel foglalkoztak. — Az ácsmesterek szakosztályi ülésén Nagy János elnök ismertette a munkabérrögzítési rendeletet, majd a munkáséletről kérdéseivel foglalkoztak.

Közel ezer vándoltja van a három pestkörnyéki keresztlevéhamisítási ügynek. Mint emlékeztet, három megtévedt ember százzámra állította ki a keresztleveleket a zsidó törvénykövetkezmenyeitől menekülni akaró egyének részére. A lefolytatott vizsgálat során az ügyészség mintegy kilencszáznegyvenöt vádlottat állít bíróság elé. A nagyszabású bűnper tárgyalására előreláthatólag a tavaszon kerül sor.

Drágán adta a répát, kétezer pengőre ítélték. Borsó Gábor hajdúszoboszlói gazdálkodó árdragító visszaélés büntetésének vádjával állott Pogány Béla törvényszéki bíró előtt. A vád szerint Borsó ez év februárjában mintegy 150 mázsa takarmányrépát adott el Katona Imre hajdúhadházi gazdálkodónak a 3 pengő 90 filléres maximális ár helyett hét pengőért. A vádolt védekezésével ellentétben a lefolytatott bizonyítás a vádat igazolta és ezért a törvényszék Borsó Gábort kétezer pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Tíz pusztított Érmihályfalván gróf Stubenberg Pál birtokos tanyáján, abban a helyiségben, melyet az Arevit konzervgyár bérel. Este 11 órakor a régi szin és gépkocsigarázs tetőzete alól lángok csaptak fel. A tűz rohamosan terjedt, a gyár tulajdonosa, Hami Zsolt mérnök hasztalan próbált telefonon a közszeg tűzoltóságával érintkezésbe lépni és a tűzoltók már csak akkor tudtak beavatkozni, amikor az egész épület tetőzete lángban állott. A garázs, istálló, szárító helyiségek teljesen leégett, a többi épületet azonban sikerült a tűzoltóknak megmenteniük. A lángok egész Érmihályfalvát kísérteties fénybe vonták. A csendőrség megindította az ügyben a nyomozást, mivel felmerült a gyújtogatás gyanúja.

Bortermelők figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolok a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok

Pótor László
bornagykereskedő.
Debrecen, Hatvan-u. 35.

Lucernát ígért eladásra és ezer pengő előleggel megszőkőtt egy szélhámos

Gyarmathy Antal szállító. — Bocskay-tér 5. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt napokban megjelent Ferenc József út 40 szám alatti irodájában, ott magát Boros József, Kislapos 65 szám alatti lakos gazdálkodónak adta ki és lucernát kínált eladásra. Gyarmathy 80 mázsa lucerna vételére meg is egyezett a szélhámossal és ezer pengő előleget átadott neki.

Mikor aztán napokig nem jelentkezett, Gyarmathy keresni kezdte és megtudta, hogy Kislapos nincsen is. Boros József nevű gazdálkodót pedig nem ismerne. A szélhámos ellen megtette a feljelentést és a rendőrség megindította a nyomozást kézrekerítésére.

Több mint 60.000 menekült tartózkodik Svájcban. Berni jelentés szerint a közrendészeti minisztérium megállapította, hogy jelenleg 61.000 menekült emigráns található svájci területen. A szövetségi tanács mintegy hárommillió frankos hitel szavazott meg a menekültek felszolgálására.

Gyengül a „Jehováások” szektája. Ismeretes, hogy pár évvel ezelőtt egy magát „Jehova követőinek” nevezte és ellenséges külföldről irányított szekta alakult, amely különösen a Bodrogközön szerzett sok tagot. Amint most az alsózemplényi ref. egyházmegye közgyűlésén megállapították, a bodrogközi szekta működésében öröndetes hanyatlás mutatkozik és a tagok nagyrésze visszatért egyházába. A jelentés szerint ezek a megtért emberek, mintha csak vezekelni akarnának eltávolodásuk miatt, most az egyház legbuzgóbb tagjaivá váltak és volt szektatársak közül is egyre többet beszélnek rá az elhagyott nyájba való visszatérésre.

Holnap lesz Siegfried Schultze hangversenye a Német Tudományos Intézetben. A Német Tudományos Intézet téli tanulmányi felévének megnyitása alkalmából nyelvtanfolyamainak hallgatói és az érdeklődő közönség számára hangversenyt rendez este 7 órai kezdettel. A hangversenyen, mely az intézet Ferenc József út 22. sz. alatti helyiségében lesz, Siegfried Schultze berlini zongoraművész működik közre, aki Schubert és Schumann darabok előadásával fogja szórakoztatni a közönséget. A hangversenyen az intézet tagjai belepódiát nem fizetnek. Vendégeknek műsormegváltás kötelező.

Nyakonszúrta haragosát egy balmazújvárosi napszamos. Szabó József balmazújvárosi lakos feljelentést tett Kállai Sándor balmazújvárosi napszamos ellen, aki 3t — állítása szerint — zsebkészével egy kocsmai szóváltás alkalmával nyakonszúrta. Kállait kihallgatta a csendőrség s ott azzal védekezett, hogy Szabó bottal támadt rá, földre teperte és ő csak önvédelemből használta zsebkését. Előadta, hogy mikor a szóváltás közben megindult, meg akarta előzni a verekedést és elhagyta a kocsmat. Szabó azonban utána ment és az utcán történt a szürkálás. A csendőrség az ügy kivizsgálására érélyes nyomozást indított.

Asztalosmesterek figyelmébe! Tisztelettel értesítem a kartársakat, hogy ma ese 6 órától fél 8 óráig egyvosszítás, fél 8 órától pedig fontos szakosztályi állást tartunk. Kérem a pontos és feltétlen megjelenést, mert az enyvutalványokat csak a szakosztályi ülésen kaphatják meg. Bálint Sándor sz. o. elnök.

Kulesár Ferenc nyugalmazott tanító temetéséről megjelent cikkünkben téves és nem a család köréből származó téjékoztatás alapján jelent meg az, hogy az elhunytat két testvére gyászolja. A nagy részét mellett örök ayugalomra helyezett Kulesár Ferenc gyászolói között őt testvére van.

Munkás főiskolát létesít Debrecenben a Hivatásszervezet

A Hivatásszervezet debreceni csoportja fontos megbeszélést tartott, amelyen megjelent P. Kiss Szaléz, Zoltán Béla, az Augustus szanatórium gondnoka, Budapest. ről pedig Vida István országos főtitkár.

Az ülést Linkner János elnökkel tartották meg, aki ismertette a Hivatásszervezet munkásságát a nagyszámúban megjelenő hallgatók előtt, majd a mozgalom legközelebbi célkitűzéseiről beszélt. Utalt arra, hogy az elmúlt esztendőben 14 munkásfőiskola létesítettek az ország különböző részeiben, az idén pedig Debrecenben állítanak fel ilyen munkásfőiskolát. A gondolat kivételében támogatást nyernek a va. megyei és a debreceni népművelési bizottságtól. Linkner részletesen beszámolt arról a szép eredményről, melyet Kolozsváron érttek el, ahol a polgármester és a kultúratanácsnok a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette őket. A kolozsvári egyetem adott termet az egyetemen.

A közeli napokban megalakul Debrecenben is a Hivatásszervezet kebelén belül az a bizottság, amely kidolgozza az eddigi tapasztalatok alapján a munkásfőiskola tananyagát és az ügyrendet, amelyet jóváhagyás végett az illetékes tényezők elé terjesztenek.

A munkásfőiskola nemcsak elméleti, hanem gyakorlati téren is segíti a munkásokat, hogy az életben boldoguljanak. Az előadások érdekessége lesz, hogy azon megjelenhetnek bármely felekezethez tartozók, tehát nemcsak katolikusok, mint ahogy az előadók is más felekezethez tartozókat is felkérnek.

Gázmérgezést szenvedett kísérletezés közben Budapestén Darnai Pál vegyész mérnök. A mérnököt súlyos állapotban vitték kórházba.

Előleptak 3500 pengő értékű száradni tett ruhaneműt a pincéből. Szabó József városi adóellenőr, Magoss György-tér 20 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki átkulcsos behatolt zárt pincéjébe és az ott mosás után száradni tett 3500 pengő értékű ruhaneműt és ágyműt ellopta. A rendőrség megindította a tolvaj kézrekerítésére a nyomozást.

Feketecséplésért” száznegyvez pengő büntetésre ítélték Szombathelyen több község cseplőgéptulajdonosait, akik a felszakonyban nem tüntették fel a valóban elcséplelt gabonát. A nagyarányú pénzbüntetés mintegy száznegyvez gazda között oszlik meg. Az ítéletkiírdetással egyidőben elkochoztak tíz vagon gabonát is.

Özv. Geréby Pálné temetése. A város úri társadalmának bensőséges nagy részvete mellett kísérték utolsó útjára szerdán délután az első világháborúban hősi halált halt vitéz Geréby Pál özvegyét, született radistyáni Király Irént. A díszravatalozó teremben koszorúk és virágok érdekében felállított ravatalt előkelő gyász-közönség vette körül, melynek sorában ott láttuk vitéz Berényi István ny. vezérőrnagyot, a Vitézi Szék kapitányát, dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsost, Nagybakay Antal országgyűlési képviselőt, vitéz Kovács Lajos gazdasági felügyelőt, Saád Gyula jószágigazgatót, Bodnár Géza igazgatót, dr. Nagy Bélát, az Ügyvédi Kamara elnökét és igen nagyszámú társadalmi előkelőséget. A ravatal felett dr. Soós Béla egyetemi teológiai tanár mondott magasszónyúlású lélekemelő imát. Az ima után a sírhoz kísérték a koporsót, ahol gyamasznap a Szent Anna-utcai temetőből átszállított férje hmvai és az örök pihenőre helyezték.

Gyászrovat

Özv. Téglási Józsefné Patakai Juliánna 83. évében elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető 3. ravatalozójából. Lakás: Táltos-utca 19. Temetését Bartha vállalata végzi.

Anyakönyvi hírek

Születések: Szatmári János posta műszaki tisztv., Méliusz-tér 14, leány Katalin, Varga János MAV vonatkísérő, Kinizsi-u. 94, leány Erzsébet, Nagy János gyár-munkás, Kunhalom-u. 34, leány Irén, Kovács Gyula MAV pályamunkás, Kismarja, fiú Gyula, Botos Jenő honvédőrmester, Kar-u. 22, leány Anikó, Gyimesi József MAV mozdonyvezető, Boldogfalva-utca 14, leány Viola, Szilva János asztalosmester, Simonffy-u. 11, fiú István, Klavács János MAV forg. tisztviselő, 2. h. huszárezred-d. 36, fiú János, B. Nagy Gábor MAV fiú, Balaton-u. 26, leány Gabriella, Nagy Antal MAV s. tiszt, Egyetkert-u. 18, leány Ilona, Vad Elek fodrászmester, Toldi-u. 8, fiú Elek, Szántó Mihály gazd. cseléd, Ebes 21, fiú János, Azari Imre harangozó, Kassai-út 12, fiú Péter, Sági István kocsirendező, Monostorpályi-út 88, fiú István, Szombati Lajos nyomdászsegéd, Apponyi-u. 7, fiú Zsolt, Molnár Jakab gyár-munkás, Böszörményi-út 83, fiú Miklós, Madar Gábor kocsmáros, Maróthy Gy-u. 3, leány Mária, Silberes Lajos gépszerelő, Tátra-u. 6, fiú Zoltán, Kelemen János kiserbirtokos, Halap 89, fiú János, Márton József dob. jöv. altiszt, Olaj-út 81, fiú József, Kiss László ref. lelkész, Komádi, fiú László, Varga Ferenc városi erdőőr, Halap 1, fiú Géza, Garai Imre gazd. cseléd, Halap 94, fiú Sándor, Weizmann Zoltán tanár, Piac-u. 77, leány Judit, Miklovicz József géplakatossegéd, Bellegelő 238, fiú Sándor, Szabó Gyula műszaki rajzoló, Óvoda-u. 32, leány Margit, Szabó Zsigmond kiserbirtokos, Halap 17, leány Ilona, Gócs Lajos MAV lakatos, Monostorpályi-út 36, leány Katalin.

Eljegyzések: Nagy Demeter városi kis. napidíjas, Hajdúnánás—Sziklay Anna, Hajnal-u. 5, Ungvári Miklós téglagyár-munkás, Kunhalom-u. 38—Szuhagyí Róza, u. o. 32, Béni Zoltán szeszgyári vezető, Nyírmártonfalva—Nagy Mária, Mester-u. 1, Kueskár András gazd. juhász, Pallag 45—Barnász Mária, Bellegelő 46, Nagy Sándor MAV asztalos, Mátyás király-u. 2—Mező Juliánna, Bellegelő 491.

Házasságok: Esküdt Imre esendő-ormester, Booskai-tér 4—Radnai Irma, Cegléd-u. 1, Zsula János MAV vonatkísérő—Nyikos Eszter, Hatvan-u. 33, Kajdy György bányavállalkozó, Beregszász—Solyomosi Etel, Jókai-u. 28, Juhász Péter gazd. alk., Veréb-dűlő 23—Erdei Eszter, Veréb-dűlő 24, Almási János cipészsegéd, Ócsény—Nagy Róza, Ferenc József-út 38, Sári Ferenc földbérlet, Kaba—Aszalós Katalin, Nagyesere 64, Tóth László kereskedősegéd—Szabó Margit, Szoboszlói-út 11/c, B. Pöldesi Márton kerégyártósegéd—Pór Ágnes, Werbőczy-u. 2, Jenei István gyár-munkás, Malvin-u. 13—Agárdi Mária, K. Tóth-u. 22, Koronai Lajos gyár-munkás, Újpest—Bartha Irén, Honti-u. 21, Bartha László 21. szakaszvezető, Honti-utca 21—Babrik Margit, Rakovszky-u. 10, Murvai Sándor cipészsegéd, Barcaság-u. 4—Eszényi Eszter, Pósa-u. 14, Sós Mihály gazdálkodó, Hosszúpályi—Balogh Ilona, Bánk 83, Kovács Endre vil. váll. tisztv., Egyetkert-u. 40—Juhos Jolán, Csenger, Bujdosó András kereskedősegéd, Doberdó-u. 4—Nagy Juliánna, Józsa, Maurer Bernát zenésztizedes, Pavillon-laktanya—Szathmáry Erzsébet, Csillag-utca 54, Kertai József BESZKART kalauz, Budapest—BBank Ilona, Klapka-u. 16, Szilágyi Imre közjegyző, Tiszabecs—Király Irén, Gyk-u. 9.

Halálozások: Özv. Borbely Bernátné ref. 63 éves, Nap-u. 3, Szombati József ref. 51 éves, Kinizsi-u. 188, Krizsán András r. kat. 26 éves, Kállósemyén, Kovács Anta ref. 61 éves, György-u. 33, Spisák Mihályné ref. 42 éves, Balaton-u. 42, Kocsis Imre ref. 13 hónapos, Hajdúböszörmény, Szabó Imre ref. 54 éves, Nagyhegyes 2, Nagy Józsefné ref. 53 éves, Gyár-u. 15, Frank Janka r. kat. 55 éves, Szeghalom, Molnár Istvánné ref. 47 éves, Bethlen-u. 46, Vasvári Erzsébet ref. 2 éves, Hajdúsámson, Józsa Lajos ref. 13 hónapos, Hajdúböszörmény, Bakonyi Péterné ref. 36 éves, Nyírbátor, Szilva István r. kat. 1 napos, Simonffy-u. 11, Özv. Kovács Józsefné ref. 68 éves, Baross-u. 10, Kontor Sándor ref. 78 éves, Dévay-u. 21, Fogarasi Erzsébet ref. 6 hónapos, Tiszadzerzs, Özv. Horváth Istvánné ref. 74 éves, Kishegyesi-út 40, Bárány Sándorné ref. 45 éves, Kunhegyes, Imre Agnes ref. 11 hónapos, Pandur-u. 4, Özv. Miskolci Gáborné ref. 74 éves, Világos-u. 4, Marton György ref. 62 éves, Nyíl-u. 49, Kovács Mária ref. 17 hónapos, Tegze-u. 9.

Kilencezer embert hallgattak ki egy merénylet során Franciaországban. A kihallgatásokat Lespinasse főállamügyész meggyilkolásával kapcsolatban foganaosította a francia rendőrség. A nyomozás során messze szétágazó terrorista szervezkedést lepleztek le.

KÖZGAZDASÁG

Gazdakönyvvél nem rendelkező magánosok, intézmények részére hízalási célra takarmány vásárlási engedély kiadása

A szántóterülettel s így gazdakönyvvél sem rendelkező magánosok, kórházak, jóléti intézmények részére a közellátási kormánybiztos árpara és tengeri vasárlási engedélyt adhat ki, mely engedély ellenében kiszolgáltattott szemesztakarmány a gazdálkodók beszállítási köteleességébe becsatol.

Csak azok terjeszthetnek elv vásárlási engedély iránt kérelmet, akik hízalásra alkalmas saját területtel rendelkeznek s azt saját udvarban, saját háztartásigényeiket kielégítésére célból kívánják hízalolni. A vásárlási engedély felhasználásával Debrecen város és Hajdú vármegye területén lehet

Az egyházkerület közgyűlést tart

A tiszántúli református egyházkerület Révész Imre püspök és báró Vay László főgondnok elnökével november 24-én és 25-én közgyűlést tart. Megelőző napon, tehát november 23-án esperesi és gondnoki értekezlet lesz.

Ünnepélyes része a közgyűlésnek, hogy november 24-én reggel 8 órakor a Nagytemplomban lelkészszentelés lesz.

Az egyházkerületi bíróság a közgyűlést megelőző napon tart üléseket.

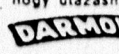
Harangozás közben levált egy nagy harang

Páris, október 12. La Roche sur Yonból egyedül álló balesetet jelentettek. Egy ottani templomban harangozás közben hirtelen levált egy hateraz kilós nagy harang, amely áttörte a tornyot, s agyonütötte a harangkötelet húzó 18 éves fiatalembert.

Dr. Jeles Endre m. kir. rendőrfogalmazó a debreceni kapitánysághoz nyert beosztást. A m. kir. belügyminiszter dr. Jeles Endre máramarosi vármegyei aljegyzőt m. kir. rendőrfogalmazóvá nevezte ki és a debreceni kapitánysághoz osztotta be szolgálatára. Dr. Jeles Endre rendőrfogalmazó személyében értékes, kiváló tisztviselőt nyert a debreceni kapitányság tisztikara.

Utazásnál

A változó élelmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.

A város határának különböző pontjain. Felhívom mindazokat, akik bikák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a városházán a gazdasági ügyosztályban (félelelet 13 sz. a. szoba) a hivatalos órák alatt 8—2-ig jelentsék be. Ugyanott a tartási feltételek is megudthatók. Gazdasági tanácsnok.

HAZÁRVERÉS. Az Alsójózsai református egyház nyilvános árverésen eladja régi iskolaépületét a rajta levő tanfői lakással s 271 négyszögöl földdel. Az árverés ideje 1943 október 17. vasárnap délután négy órakor a helyszínen.

SPORT

A DVSC vasárnap az UAC-al játszik a bajnoki pontokért

A DVSC együttesét a soronkövetkező vasárnap újabb nagy feladattal állítja. Újvidékre kell utaznia és ott bajnoki mérkőzés keretében küzd a pontokért az UAC ellen.

A Debreceni vasutasok most vasárnap Újvidéken játszanak, utána 24-én a Szolnok, majd 31-én a Gamma ellen játszik a csapat Debrecenben. Az UAC otthonában kemény ellenfél, s az újvidéki oroszbarlangból nehezen kerül ki győztesen a vendégcsapat. A Szolnok fejlődőben lévő együttese szintén nehéz ellenfél, de nem lebecsülendő a budapesti görögbutások csapata sem, annál is inkább, mert a bajnoki tabella harmadik helyén áll jelenleg a Gamma.

Tegnap nagy kétkapuz edzést tartottak a lila-fehérek, s a pénteki edzés után hirdetik ki a végleges csapatot, mely felveszi a küzdelmet az UAC ellen. Kiszivárgott hírek szerint csak az egyik fedezett helyen várható változás, egyébként a Csepel és a Nagyvárad elleni csapat lép pályára Újvidéken és kísérli meg a pontszerzést idegenben.

Játékvezetőkildés a vasárnapi NB III. mérkőzésekre: Villanygyár—Sztarmárnémeti SE Návay, Sztarmárnémeti Törökvs—DVSC II. Raab, Püspökkladányi MAV—Petrozsin Harsányi, a Nagyvárad MAV—Nagykárolyi AC, Nagyvárad Törökvs—Sztarmári VSE és a Józserenesét—Ermihályfalvi LE mérkőzésekre a kolozsvári kerület küldi a játékvezetőket.

Az amatőrbajnokságban DMTE—Mátészalkai LE dr. Kovács, Karcagi Levente—Hajdúböszörményi SE Körössy, DEAC—Tiszthelyettesek Szamosvári, Villanygyár—NyVSC Tóth, Püspökkladányi MAV II.—Dereskei MOVE Piller, Bihari Turul—MOVE Szabolcs Kiss.

A DEAC és a DGASE atletikai válogató viadalát szombaton és vasárnap rendezik meg az egyetem sporttelepén. A válogató viadalon jelölék ki azokat a versenyzőket, akik az október 23 és 24-iki országos főiskolai csapatbajnoki versenyen képviselik a LEAC és a DGASE színeit. Szombaton a következő versenyszámokat bonyolítják le: délután 3 órai kezdettel 100 méteres síkfutás, 1500 méteres síkfutás, magasugrás és súlylökés. Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel: távolugrás, diszkoszvetés, gerelyhajítás és 400 méteres síkfutás szerepel a műsorban. Az országos versenyen a DEAC az első osztályban, a DGASE a második osztályban indul. A szombati és vasárnapi kétnapos válogató viadal egyben főiskolai jelvényszerző verseny is lesz, ahol az egyes számokban elért eredmények után arany, ezüst, bronz és vas jelvényt lehet nyerni.

DEBRECZEN 1943 X. 14.

A kézilabda négyes villámturna résztvevői a szombati nap folyamán érkeznek Debrecenbe és vasárnap délelőtt veszi kezdetét a nagyszabású torna. Ekkor ugyanis délelőtt fél 10 és fél 11 órai kezdettel játszanak a csapatok a sorsolás szerint, melyet közösen megejtenek, majd pedig a délután folyamán a két győztes és a két vesztes játszik az első illetve a harmadik helyért. A résztvevő négy együttes a Testvériség, Tiszaföldvári LE, Budapesti VIII. kerület LE és a DVSC nagy szorgalommal készül a vasárnapi tornára és remélik szép, élvezetes küzdelemben lesz részük a debreceni kézilabdásurkolóknak.

A svédok táviratot küldtek Budapestre, melyben azt kéri, hogy szerezzen az M.Sz. számukra hálokocsijegyet a Berlin—Budapesti útra. Remélhetőleg nem fog semmi akadály górdulni a november 7-iki magyar—svéd nemzetek közötti labdarugómérkőzés útjába.

Vidék—Budapest ifjúsági válogatott mérkőzés kerül lebonyolításra november 7-én a svéd—magyar mérkőzés előtt. A budapesti ifjak máris megkezdtek készülődésüket.

Miskolcon szerepelnek vasárnap a debreceni öködvivők. A debreceni ökölvívők válogatottja, amely a DVSC-ből, a MAV LE-ből és a debreceni LE-ből kerül ki, vasárnap Miskolcra legjobbjai ellen lép szorítóba Miskolcon. A város válogatottját Bartha Károly szövetségi edző a napokban állítja össze.

Bonyhádra, a Gamma játékosára súlyos tiltás vár, mert Kolozsvárra távozott és szolgálata alatt ismét a KAC-ban szeretne játszani.

Kéri ügyére még e héten pontot tesznek. Eddig csak formai hiba miatt nem lehetett elintézni a Ferencvárosba való igazolását. E most már nincs semmi baj. E hét végén már a Ferencvárosé lesz Kéri.

Változtat összeállításán az Újvidék, a DVSC vasárnapi ellenfele. Újvidéken a csepeli nagy vereség hideg zuhanyként hatott. A csepeli vereség főokát abban látják az újvidéki vezetők, hogy a játékosok rossz napot fogtak ki. Ehhez járult még Klimesók sok gyenge véde. Mindenki egészséges, csupán Klimesók kezével van baj. Az újvidékiek a DVSC ellen csapatukban gyökeres változást akarnak véghez vinni.

Szent lett a béke az edzők és az országos szakfelügyelő között. A hétfő esti barátságos hangú összejövetelen az edzők tudomásu vétették az országos szakfelügyelő magyarázatát és az ülés a teljes megbékélés jegyében ért véget.

A DVSC játékosai az alábbi osztályzatot kapták a NAC elleni mérkőzésen játszott játékok alapján. Nagy Mihály 2, Csokai 3, Nagy 2, Orosz 4, Nagy II. 1, Zilahy 3, Szabó 2, Tisza 3, Sidlik 3, Mester 3, Szilgyi 2. A csapat össz. teljesítménye 28 pont, a NAC é 25 pont.

Az SZVSE—DEAC női és férfi kosárlabdamerkőzés alkalmából Debrecenben járt a MKOSZ részéről Kamarás István országos szakfelügyelő, válogatott játékos és Jánosvázy László, a Játékvezető Testület előadója. A mérkőzésen látottakkal kapcsolatban a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a debreceniek lelkes és szép játékaról.

DEAC — Tiszthelyettesek amatőrbajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra vasárnap déli órai kezdettel a DEAC sporttelepén. A két csapat találkozása nagy küzdelmet ígér.

Délkelet—Kelet kerületek közötti válogatott atletikai viadal vasárnap lesz Nagyváradon, délelőtt fél 10 órai kezdettel. Kelet csapatában több változást eszközöl a kerületvezető Czuna Ferenc testnevelési tanár, mert a beválogatott atléták közül sokan szolgálati beosztásuk miatt nem tudnak ráhozni.

Czuna Ferenc lett a Gazdasági Akadémia új testnevelési tanárja. Kinevezése városzerte nagy örömet keltett s benne igen jó erőt kapott az Akadémia. Munkájától szép sikereket várunk.

DMTE—Mátészalkai LE amatőr bajnoki mérkőzést vasárnap a dohánygyári sporttelepen bonyolították le déli 12 órai kezdettel. — Előtte 10 órakor a MÁV LE—Hajdúsámsoni LE leventebajnoki mérkőzést játszották le. — A leventék az egyes sportszak-

osztályok élére szakembereket kívánunk állítani s a közeljövőben az ökölvívó, kerékpár, céllövő, torna, úszó, birkózó szakosztályokat már megfelelő szakemberek fogják irányítani.

Zilahy sérült a DVSC-ben és a vasárnapi játéka kétes. A tegnapi kétkapuz edzésen a vasútszakszolgálat ellen játszottak s a mérkőzésen számolatlanul hullottak a gólok. — Zilahy kivül mindenki egészséges.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GALOCYSY legregibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási úszkreték eredmények, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 54-1576 12 3.

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomon és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 54-764 11 9.

KOSZTOLANCSY magannyomozó irodája, bizalmasan megfigyel, s nyomon, Lorántffy u. 19. —1519 10, 31.

ALKALMAZÁSI NYER FERFI VEGYES

FERFI, bútor üzletbe, jóirással mindenesnek felvétetik, Piac u. 85. sz. bútorüzletben. 2-1601

KOCSISNAK fiatal ember, bentkosszattal felvétetik, Piac u. 85. szám bútorüzletben. 2-1600

UDVAROS kocsist azonnal felvesz. Gazdák Sütődéje Bőszörményi út 15. sz. 2-1603

FIATAL boltiszolga, vagy jobb kifizető 15-éret felvétetik, Lindenfeld és Schwartz rövidárú nagy kereskedőnél, Dégenfeld-tér 7. 2-844

EGY jó kézimunkást felvesz állandóra azonnal Fuhrmann szabóság, Péterfia u. 21. 2-1592

TANULÓ és kifizető alkalmazók, Molnár, Szent Anna u. 8. 2-1605

FERFI fodrászsegédét állandó munkára felvesznek, Balogh, Huszár-gál u. 1. s. 2-1609

GAZDASÁGI ÁLLÁS FERFI (26)

KONVENTIÓS kondást azonnal felvesznek, ebesi gazdaságomban. Simon, Miklós u. 27. 26-838

KERESKEDELMI FERFI (48)

FÜSZERES segédet felvesz Volentik, Piac u. 38. sz. 48-1599

IPARI FERFI (33)

SZABOSEGEDET és kézilányokat felvesznek, Tegdes János üsöpki palota, Kálvin-tér. 33-1996 11, 20.

KÉZIMUNKÁST és tanuló fizetéssel felvesz Bányaíri üzletmester, Rákóczi u. 7. 33-840

EGY fiatal fodrászsegéd felvétetik, Szent Anna u. 14. 33-842

JÓMUNKÁS fodrászsegédet azonnal felvesznek, Kiss, Csapó u. 37. 33-853

FERFI segédet női szabószághoz felvesznek, Molnár, Szent Anna u. 8. 33-1578

TANULÓ FIÚ (64)

FODRÁSZTANULÓNAK leányt vagy fiút fizetéssel alkalmazók, Horgonyi, Szoboszlói-út 4. Telefon: 39-51. 64-1932

EGY jó családból való fiú sütőtáncosnak felvétetik, Boda sütődé, Márton Kálmán u. 34. 64-823

VILLANYSZERELŐ

tanulót és kifizetőt felvesz Fazekas, Péterfia u. 42. sz. 64-771

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓFIÚT állandó alkalmazásra azonnal felvesz MONE Rt. Piac u. 41. 49-760

KIFUTÓ 16 éves aluli felvétetik, Vass zsáküzletben, Piac u. 6. 49-852

KIFUTÓT felvesz Volentik, Piac u. 38. 49-1598

KIFUTÓ kerékpározni tudó felvétetik Varga rövidárú, Simonffy u. 2. 2-1607

ALKALMAZÁST KERES FERFI (1)

ÁLLÁST vállalt érettségizet fiatal ember, délutáni órákra. Jelige: Anonymus. 1-814

SZERÉNY igényű fűszerkereskedő megfelelő állást keres. Megkeresést „Garanciával” jellegre a kiadóba. 1-1610

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

DÉLELŐTTRE házias, intelligensebb leány felvétetik, koszt nélkül 60. P. Batthyány u. 16. sz. keresztpület. 4-1596

ZACSKÓ ragasztási gyakorlattal, vagy anélkül lányokat felvesz Albert, Erzsébet u. 48. 4-830

TAKARITÓNÓT azonnal felvesz Éden szálloda. 4-843

SZÁLLODAI mosónőt és takarítónőt, jó fizetéssel felveszünk, Turul szálló, Ferenc József út 67. sz. 4-1595

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt azonnali belépésre keresek. H. Szilágyi Pirooska, Bethlen u. 23. sz. 4-1606

OBOCZKI András felvesz bontó és kézilányokat, Baranyi u. 12. 4-805

LIBATÓMÓ asszonyt keresek. Veres u. 18. 4-797

IPARI NŐ (35)

JÓMUNKÁS női és férfi fodrászsegédet s tanuló felvesz Bíró Gyula fodrászmester Hatvan u. 15. 35-837

SEGÉDLÁNYOK felvétetnek Balázs, Kosuth u. 58. 35-851

JÓMUNKÁS női fodrász segéd lány felvétetik, Pelles fodrászszalon Iparkamara alatt. 35-815

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

BENTLAKÓ mindenesnek rendes, szorgalmas jobb nő keresek, Németh, pénzügyőrség 30-841

FELVESZ idősebb nő izraelita mindenest, jó bizonyítvánnyal, Péterfia u. 8. 30-810

KONYHALÁNYOK és konyhafüvek azonnal felvétetnek a klinikai főzőkonyhára. 30-809

MINDENES főzőnőt jó bizonyítvánnyal azonnala felvesznek, Arany János u. 29. 30-806

BEJÁRÓNÓ (8)

ORVOSI rendelőbe kiegészítőnek, bentlakó vagy bejáróleány felvétetik, Rákóczi u. 37. 8-826

BEJÁRÓNÓT 15-éret felveszek, OTI bérház harmadik kapu, harmadik emelet 48. 8-824

BEJÁRÓNÓT egész napra felveszek, Gyenes, Szent Anna u. 8. 8-847

BEJÁRÓNÓT azonnal felveszek, Vörösmarty u. 19. sz. 8-845

MINDENES bejárónó könyvvél felvétetik, reggel 8 órától délután 4-ig Simonffy u. 1. B. I. em. Zsögöd. 8-711

FIATAL bejáróleányt egész napra kosztal felveszek, Székelyhad-osztály u. 12. 8-804

BEJÁRÓNÓ délelőtti órákra felvétetik, Jelentkezés délután Szathmáryék, Hajó u. 4. 8-803

BEJÁRÓNÓT 15-éret keresek, Kossuth u. 11. sz. tánciskola. 8-798

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

SZÉPEN stoppolok s foltozok, Hivásra házakhoz is elmegyek, Wesselyényi u. 115. Paczelt Rezsóné. 3-794

ÜZLETI AJÁNLAT (67)

TOROTI gramofon mezezt 2.50-ét fizetek Villanykörte csere 30 f. Bíró, Hunyadi u. 22. 67 33 11, 20

ÉRTEKES vásznaiból, selymeiből takarékossá szabjuk, varjuk, hímézzük ágyneműt, fehereműt, függönyeit. — Megrendelőink anyagait külön bebiztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67-573 12, 31.

ADAMATUROK hangszorok, trafók, kondenzátorok, varmintipó, potencióm, tekek, használt alkatrészek kaphatók. Kolcsónok porszivót, gramofont, Soltész, Kálvin tér 2. 67-144, 10, 31

SIRKOVÉK mukoból és terméskoból, mészalag gyümölcsösök részére és pirosalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál Fűrdő u. 2. sz. 67-279 vv.

BUNDAJAI most készíttesse, alakíttassa katoná Vilmos szűcs mesternél, Simonffy 2. telefon: 12 32. 67-157, 12, 12

GYÖNYÖRŰ kabátok, s kosztümök pontosan készíttünk „Tildi” divatszalonban. Rákóczi u. 11. 67-1783 11 1.

SZORME bundákat javítok alakítok festek, veszek, eladok. Kóváry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11 31

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszivót, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamófejet, elem-lámpát, hátfényt, sárhányót, pumpát, csontolat, Soltész, Kálvin-tér 2. 67-144 10 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok eladok Schiffmann Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3

CIANOZTASSON Csa la cianozó vállalat Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27 sz. 67 269 10 13

LEGOLCSÓBBAN test tisztít, Welsz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztpület 1900 vv

CIANOZ, vizsgálat, zsi zslktenit felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67-606 11. 4.

ELSŐTÍTÉSHEZ rolók minden nagyságban megrendelhetők Kereskedelmi irodában Balzár Dezső u. 5. 67-827

ÜZLETI KERESLET (66)

OLLAJ legmagasab napiaáron vesz Hangya Tolgyajtelep, József ár. herceg u. 71. 66-1583

DIÁK FELJES ELLÁTÁSRA

DIÁKLEÁNYT, lakásra, kosztra felveszek, Erzsébet u. 14. sz. második ajtó. 12-789

ELLENISZER, ITAL (18)

ARANYPARMEN Jonathán, Batul stb. alma kapható termelői mázszateltben is, Ungvár u. 4. pavillon-laktanya mellett. 18-892 10. 24.

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ékszereket, ezüstöt, briliánsokat, magas aron veszek Ékszer és vitás Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. 19 527 11 29

ARANYAI, ezüstöt, briliánsokat ékszer napi arban veszek. Szelecsényi, Sas u. 2. 19 495 11 27

ARANYAI ezüstneműt ékszereket, napi aron vesz Takács Sandor Piac u. 56. 19 1872 11. 17

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

ELADÓ egy üzempékes, négyhengeres, 509 típusú Fiat autó karosszéria nélkül, 90 százalékos gumival, vagy gumival nélkül. Értekezni lehet: Balmazújváros, Bánlák 2 utca 44. sz. 7-792

ELADÓ új női stüllyesztős Csepel varrógép. — Klapka u. 29. 7-757

HALÓ és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan rakaron. Ujfaluynál. — Bethlen u. 56. 9-783 10 22

NINCSEN fényes kirkatunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám. ulvarban. Brillné. 9-1484 1. 8.

SZÉP bútor akar vásárolni? Számítását Lőcsei bútorüzletében megtalálja Eötvös 66. 9-886 11. 30

HASZNÁLT bútorokat iróberendezést, wert heimkassát és üzletberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13.

EGY sötét dió teleháló, 3000 pengőért eladó. — központi egyetemhez közel, Andrassy 69. dr Szász villa. 9-778

ELADÓ kinyitós nagy asztal, székekkel, Péterfia u. 53. udvarban, 5. ajtó. 9-850

SEZLONTAKARÓ, szőnyeg, fotelek stb. eladók, Hadházi u. 8. csak 10-18-ig. 9-817

EBÉDLŐBUTOR, feketé, fényezett, 9 darab, eladó, Faragó u. 15. sz. csak 2-3 óráig. 9-816

ALKALMI VÉTEL 2.50x4 m. gépi perzsaszőnyeg eladó. Homok u. 138. sz. 9-807

ELADÓ 350-450 cm. használt ebédlőszőnyeg s 2 pár félcipő női. Megtekinthető délután 3-5 óra között. Városi fa-telep, állomás épület. 9-1685

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

FÜSZERÜZLET jómenelelő, áruval, berendezéssel eladó, csetleg áru nélkül berendezéssel kiadó, vagy berendezés magában olcsón eladó. Ipar hiányában annak beszerzéséig iparom átengedem. Homok utca 128. 4. k. ajtó. 6-1782

FÜSZERÜZLET, 12 éve fennálló, jómenelelő, áruval, berendezéssel sürgősen eladó. Esetleg áru nélkül kiadó. Berendezés egyedül is sürgősen eladó. Más elfoglaltság miatt Bercsényi u. 8. sz. 6-1783

LAKÁST KERES (52)

LEHETŐLEG a központban különbéjárható bútorozott szobát keresek, központi fűtés előnyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jellegre a kiadóba kérek, 52-830 vv.

EGYSZOBÁS lakást keresek városban pincszobával is megfelel. Egy évet előre fizetek. Közvetítőt díjazom, Bécziné Gyulai u. 20. 52-819

EGY kis üres szobát keresek, fürdőszoba használatlaltal, vagy anélkül Címét a kiadóba kérem leadni. 52-795

LAKÁSCSERE (53)

KÖZPONTBAN levő két nagy szobás, előszobás lakásomat elcserélném két kisebb szobás, vagy egy szoba, előszobás lakással. Érdeklődni Szabó Kálmán u. 14. 53-846

ELCSERELNÉM egyszobás lakásomat egyszobás vagy egy szoba konyhás lakással. — Megtekinthető 8-12-ig Bernáth Lajos Jókai u. 33. sz. 53-818

ELCSERELNÉM utcai szoba, konyha, spájzos lakásomat ugyanolyanlaltal, lehetőleg jószágtartással, Temető u. 16 B. második ajtó. 53-800

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1. udvarban. 9 645 11 29

MODERN hálószoba bútor eladó Nap u. 15. 9-1576

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

BÚTOROZOTT szoba, fürdőszoba használatlaltal kiadó, Rákosi Jenő u. 5. földszint 4. 10-831

UTCAI parkettás bútorozott szoba, egy úriembernek kiadó, Magoss György-tér 23. 10-1608

ELVESZETT (13)

ELVESZETT egy maggyaruha, égszínkék, a blúz piros díszítéssel, piros zsinórral nyak krém szín díszítéssel. Ha valaki megvette, vagy tud róla, illő jutalomban részesül. Burai Mihály, Bellegelő 170. 13-812

VEGYES (68)

PATKÁNYFOGÓ kutyát keresek megvételre Ajánlatot és címetek „Patkányfogó” jellegre kérem a kiadóba. 68-1556

FÖLDSZINTI négyes A) bértile színházi páholy eladó. Molnár István, Bethlen u. 46. 68-1594

MAGASSZARU barna új 38-as női cipőt keresek megvételre. Hatvan u. 6. II. 6. 68-802

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester Kőlcsey u. 8. átveheti. 13-1924

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

TISZTA gyapjú fekete női kabát, vékony alakra eladó. Pápay József u. 12. sz. (Poroszlai út 26. sz. mellett). 69-1459

ELADÓ egy alighasznált fekete férfi telikabát, Vigkedvő Mihály u. 43. sz. utcai lakás. 69-779

EGY pár 41-es alighasznált férfi bokszeszlama eladó. Nagy Imre, Batthyány u. 12. 69-822

ELADÓ jobb hosszú fekete férfi telikát, női sötétkék kabát női görög-ing, majdnem új kunkszgaller, fehér üzeti köpeny. Cegléd u. 14. 69-836

NŐI fekete bunda eladó. Teleki u. 104. 69-833

TISZTI köpeny magas alakra eladó, és egy férfi felöltő, Kálvin-tér 11. számúmhely. 69-1593

KÁLYHA (46)

MODERN pár éves teljesen jó állapotban levő vegyestűzelésű 5x2.5x9